

Haninge
kommun

MÅL OCH BUDGET 2021-2022

KOMMUNFULLMÄKTIGE, FASTSTÄLLD 20-11-09

Fullmäktiges vision och mål

Driftbudget 2021

Ekonomisk plan och investeringsbudget 2021-2024

En budget för säkrad välfärd, utbildning och fler jobb

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterrassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00

Fax/e-post
08-606 81 40
haningekommun@haninge.se

Postgiro
1265-8

Bankgiro
356-5975

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Vision	4
1.2 Vår värdegrund	4
1.3 Politisk inriktning – politisk plattform	4
2. Kommunens verksamhetsstyrning	8
2.1 Mål- och resultatstyrning	9
2.2 Kommunens kvalitetsstyrning	12
2.3 Riskanalys och Intern kontroll	14
2.4 Kommunens styrdokument	15
2.5 Modell för portföljstyrning	15
2.6 Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning	15
3. Mål för mandatperioden	17
3.1 Strategiska mål för Ett gott liv i Haninge	17
3.2 Målområde Miljö och samhälle	17
3.3 Målområde Medborgare	19
4. Ekonomiska driftramar per nämnd och bolag	22
4.1 Kommunstyrelsen	23
4.2 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	27
4.3 Grund- och förskolenämnden	27
4.4 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	28
4.5 Idrotts- och fritidsnämnden	29
4.6 Kultur- och demokratinämnden	29
4.7 Socialnämnden	30
4.8 Stadsbyggnadsnämnden	31
4.9 Äldrenämnden	31
4.10 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB	32
5. Investeringsbudget för 2021 och plan för 2022-2024	33
5.1 Kommunstyrelsen	35
5.2 Grund- och förskolenämnden	35
5.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	37
5.4 Idrotts- och fritidsnämnden	38
5.5 Kultur- och demokratinämnden	38
5.6 Socialnämnden	39
5.7 Stadsbyggnadsnämnden	40
5.8 Äldrenämnden	40
5.9 Kommunala bolag: Tornberget AB	41
6. Ekonomisk plan 2022-2024	42
6.1 Resultatprognos	43
6.2 Balansprognos	43
6.3 Finansieringsanalys	44
7. Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning	45
7.1 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval	45

7.2 Mandatperiodens program för uppföljning och tillsyn av privata och kommunala utförare	48
7.3 Interna resultatenheter	50
7.4 Lokalförsörjning	51
7.5 Delegationsordning och attestreglemente	52
7.6 Drift- och investeringsbudget	53
7.7 Förvaltningsledningens rapporteringsskyldighet	55
7.8 Uppföljning och återrapporering	56
Bilaga Indikatorer för fullmäktiges mål	58

1. Inledning

1.1 Vision

Haninge ska vara en attraktiv och inkluderande kommun som drivs av viljan att alltid bli bättre. Här ska personer med olika bakgrund och ambitioner ges möjlighet att utvecklas och förverkliga sina drömmar.

I Haninge ska företag växa och människor finna bostad, arbete och livskvalitet. Vi ska bygga ett långsiktigt hållbart samhälle och värna miljön för att ge trygghet till kommande generationer. Barn och unga i Haninge ska ha framtidstro och förberedas för framgångsrika liv.

Vi ska vara en kommun där varje individ känner trygghet genom livets alla skeden. Omsorgen ska vara både nära och närvarande genom att medborgarna är delaktiga. I Haninge ska vi bygga ett samhälle där vi ser, stödjer och tar hand om våra medmänniskor efter var och ens behov.

1.2 Vår värdegrund

All verksamhet som bedrivs i Haninge kommun vilar på en tydlig värdegrund. Värdegrunden säkerställs genom att varje medarbetare vet vad Haninge kommun står för. Haninge kommuns värdegrund är att:

- Verksamheten präglas av långsiktigt hållbar utveckling med fokus på människa och samhälle.
- Ständigt arbeta för medborgarna samt förbättra och utveckla verksamheten utifrån uppdraget med ansvar för helheten.
- Bemöta våra medborgare med professionalitet och respekt.
- Värna om kommunens resurser genom god ekonomisk hushållning där medarbetaren utgör vår viktigaste tillgång.

1.3 Politisk inriktning – politisk plattform

Den globala pandemin har ställt oss inför stora utmaningar. Det kräver ansvarstagande och kloka beslut. I en föränderlig och osäker tid måste vi se möjligheter. Vi möter välfärdens utmaningar genom att använda våra gemensamma resurser där de får bästa möjliga resultat – genom en budget för arbete i en osäker tid.

För att säkerställa ett hållbart Haninge som skapar trygghet för människor, väljer vi att fokusera på jobb, utbildning och välfärd. I Haninges utveckling ska ingen lämnas efter utan varje individ ha möjligheter att växa och känna livskvalitet och delaktighet. Vi ser särskilt värdet av meningsfulla fritidsaktiviteter som ger möjligheter för barn och unga från skilda bakgrunder att mötas. Från att ha varit en anonym förort till Stockholm är Haninge nu en ledande tillväxtkommun och vi bygger stad. Vi ska erbjuda goda förutsättningar för både små och stora företag och ett hållbart näringsliv.

Arbetslösheten i Haninge ökar, särskilt bland ungdomar och de kommande åren står vi inför betydande utmaningar för att förebygga att människor fastnar i långvarig arbetslöshet. Vi behöver rusta individer med rätt kompetenser för att snabbt kunna

etablera sig på arbetsmarknaden, förbättra förutsättningar för företagande och skapa fler arbetstillfällen inom såväl näringsliv som kommunal verksamhet. Jobben är grunden för Haninges utveckling och välbefinnande. Valfärden bygger på människors arbete och arbetslöshet är således slöseri med både människors och samhällets resurser.

Att stärka skolan är en av våra viktigaste uppgifter. Att säkerställa att varje barn får en god utbildning och kan känna motivation, glädje och framtidstro är dock en angelägenhet för samtliga verksamheter i kommunen. Vårt långsiktiga mål är att alla elever ska gå ut grundskolan med godkända betyg. Ambitionen stannar inte där. Idag krävs i princip en gymnasieexamen för att en ung person ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Därför behöver vi ha attraktiva gymnasieutbildningar med hög kvalitet och skapa förutsättningar för ett livslångt lärande. Skickliga lärare är skolans viktigaste resurs.

Möjligheterna att bo, arbeta, studera och utvecklas ska förbättras i hela vår kommun. Genom en god samhällsplanering kan vi minska de negativa effekterna av segregation och klyftorna mellan olika kommundelar. När vi bygger ska vi inte bara tillgodose en kvantitativ efterfrågan utan även skapa hållbara och trygga livsmiljöer. Att bygga tätt bidrar till ekologisk hållbarhet, skapar kortare resebehov och ger goda förutsättningar för energihushållning.

Kommunen har omfattande naturområden, en fantastisk skärgård och kulturmiljö. God tillgång till dessa områden och bättre möjligheter för gång- och cykel bidrar till ökad folkhälsa. För att göra det lättare för våra invånare att välja bort bilen driver vi på för en utbyggd kollektivtrafik i såväl stad som landsbygd.

Kommunen ska arbeta för en blandning av upplåtelseformer i alla kommundelar och för ett varierat byggande. Vi ska verka för en fortsatt nybyggnation av bostäder och arbetsplatser samt en utveckling av handel, service och kultur. För att möta efterfrågan på bostäder måste vi ha långsiktighet i plan- och byggprocessen.

Kompetent och engagerad personal är grundläggande för att upprätthålla en hög kvalitet i våra kommunala verksamheter. För att klara framtidens kompetensförsörjning måste Haninges attraktivitet som arbetsgivare öka. Kommunen behöver nya metoder för att öka vår attraktivitet och säkra att medarbetare trivs och får chans att utvecklas i sitt arbete.

Att vara en kommun som växer innebär också ett ökat behov av investeringar i vår gemensamma välfärd och fysiska miljö. Haninge gör för närvarande historiskt stora satsningar på nybyggda och utbyggda skolor, förskolor och andra kommunala lokaler. Vi planerar för fortsatt utveckling av hela kommunen med fokus på kollektivtrafiknära områden. Dessa investeringar är viktiga framtidssatsningar som möjliggör en fortsatt hög utvecklingstakt och inte minst tryggar våra barns framtida utbildning och fritid.

Samtidigt kräver de stora investeringsbehoven som ligger framför oss en god ekonomisk hushållning där vi värnar kommunens ekonomiska överskott. Haninge växer och utvecklas, vårt ansvar är att ta vara på de möjligheter detta medför men också se till att alla kan följa med på resan och får chans att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Med

satsningar på nya arbetstillfällen, utbildning, bostadsbyggande och en jämlik välfärd bygger vi ett Haninge som håller ihop.

Vi är eniga om att nedanstående utgångspunkter ska styra den politiska riktningen i Haninge kommun under mandatperioden 2019-2022:

- Ett Haninge som är öppet och demokratiskt
- Ett Haninge som är ekologiskt hållbart
- Ett Haninge som fortsätter att utvecklas
- Ett Haninge som håller ihop

Ett Haninge som är öppet och demokratiskt förutsätter jämlikhet, frihet, tillgänglighet och ett kraftfullt arbete mot våld, förtryck och diskriminering. Detta är värden som grundläggs tidigt och måste stå i centrum i all kommunal verksamhet. I ett öppet och demokratiskt Haninge fattas besluten nära medborgarna i transparenta processer. Haninges mångfald ska bejakas och arbetet med mänskliga rättigheter ska genomsyra alla delar av kommunens verksamhet. Frihet, demokrati och öppenhet förutsätter grundläggande trygghet för invånarna. Alla Haningebor ska känna sig trygga oavsett var i kommunen man bor eller vilken bakgrund man har. Samverkan mellan kommun, rättsväsende och föreningsliv är i detta avseende avgörande.

Ett Haninge som är ekologiskt hållbart skapar förutsättningar för kommunens invånare och kommande generationer att leva och utvecklas. Vi tar vara på våra gemensamma resurser för att använda och förvalta dessa. Haninge ska vara i framkant i miljö- och klimatarbetet och med handlingskraft bidra till en omställning för ett bättre klimat med renare luft, marker, vatten och giftfria miljöer. Vi slår fortsatt vakt om Haninges natur, samtidigt som speciella villkor och behov för de som bor och verkar i skärgård och landsbygd beaktas. Kommunens verksamheter ska utgå från ett tydligt ekologiskt hållbarhetsperspektiv.

Ett Haninge som fortsätter att utvecklas bygger på en ansvarsfull ekonomisk politik som gör att kommunen står sig stark även i tider av yttre påfrestningar. Det innebär att kommunen förvaltar varje skattekrona effektivt och ger en god och professionell service till invånarna. Medborgarna ska känna förtroende för att våra gemensamma resurser används ändamålsenligt. Kommunen ska också ge förutsättningar för fortsatt utveckling av både bostads- och företagsområden. Ambitionen för att få fler människor i och tillbaka i arbete ska höjas genom mer utbildning, ett bra företagsklimat och samverkan med näringslivet. Det behövs också en framsynt näringspolitik som utnyttjar möjligheterna inom digitalisering, urbanisering och automatisering i en allt mer global ekonomi.

Ett Haninge som håller ihop utgår från varje människas potential och egna ansvar, där vi bygger samhället tillsammans. En socialt hållbar kommun som främjar samarbete är en grundläggande politisk inriktning. Oavsett vem du är eller var i kommunen du bor ska du ha möjlighet att färdas väl genom livet. Alla barn och unga har rätt till en trygg uppväxt och en god skolgång. Det förutsätter en förskola och skola där elever och familjer ges stöd utifrån sina förutsättningar och behov. Ett Haninge som håller ihop kräver också en fungerande arbetsmarknad med trygga jobb och ett varierat utbud av olika

bostadsformer. Kvaliteten i välfärden ska vara hög oavsett utförare. Människor med behov av stöd och omsorg ska känna sig trygga både i sin närmiljö och med att omsorgen finns där vid behov. Social utsatthet ska bekämpas med tidiga och förebyggande insatser.

Meeri
Wasberg (S)

Tobias
Hammarberg (L)

Petri
Salonen (C)

Martin
Strömvall (KD)

2. Kommunens verksamhetsstyrning

Haninge kommuns verksamhetsstyrning bygger på kommunens vision och värdegrund. Styrningen syftar till att stödja kommunens arbete med att använda befintliga resurser effektivt och tillhandahålla tjänster av god kvalitet.

Tillit är en ledningsfilosofi som innebär att vi väljer att lita på att människor i kärnverksamheten har kunskap, omdöme och vilja att utveckla samt genomföra sitt arbete på ett bra sätt utan detaljstyrning och att organisationens viktigaste uppdrag är att skapa förutsättningar utifrån behoven i mötet mellan medarbetare och medborgare.

För att uppnå bästa effektivitet och nytta krävs ett kommungemensamt agerande och koncernövergripande synsätt. Kommunstyrelsen och dess förvaltning har därför ett särskilt ansvar att samordna nämnderna och förvaltningarna samt kommunala bolagen.

Verksamhetsstyrningen består av två delar. Den ena delen är mål- och resultatstyrning. Den andra delen är kvalitetsstyrning. Mål- och resultatstyrningen fokuserar på långsiktiga mål och resultat. Kvalitetsstyrning är ett arbete som sker i årliga processer men även dagligen med ständiga förbättringar. I nedanstående bild förklaras skillnaderna översiktligt.

Verksamhetsstyrning

KVALITETSSTYRNING

Syfte:

Skapar löpande utveckling genom ständiga förbättringar i verksamheterna

Tillvägagångssätt:

Identifierar förbättringsområden och avvikelser. Systematisk uppföljning sker löpande

Nytta eller effekt:

Omedelbara aktiviteter eller aktiviteter på längre sikt för att justera kvaliteten där service och tjänster inte når accepterad nivå

MÅL- OCH RESULTATSTYRNING

Syfte:

Bidra till att uppfylla fullmäktiges mål och samlar organisationen inför större övergripande förändringar

Tillvägagångssätt:

Prioritera långsiktiga mål, besluta ekonomiska ramar och finansiering. Följa upp resultat och bedöma om mål uppfyllts

Nytta eller effekt:

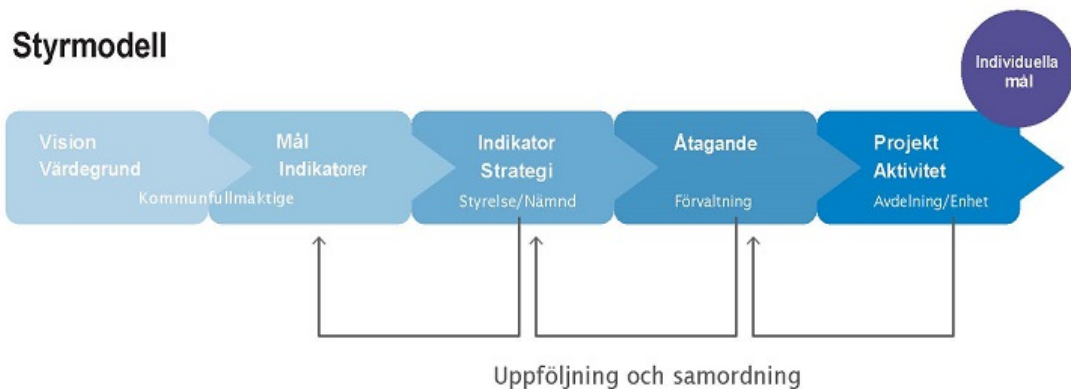
Fokus på aktivitet och resultat för att nå fullmäktiges mål

2.1 Mål- och resultatstyrning

Genom de mål som antagits av kommunfullmäktige ska kommunen arbeta för att uppnå kommunens långsiktiga vision. De förändringar som ska uppnås under mandatperiod förtydligas i fullmäktiges indikatorer med årliga målvärden. Nämnd och styrelse prioriterar inriktning för att påverka indikatorernas resultat och bidra till måloppfyllnad. Utifrån prioriteringarna formuleras åtaganden och aktiviteter samt projekt i förvaltningar och bolag. På så vis säkerställs att kommunfullmäktiges mål får genomslag i hela organisationen och att kommunkoncernen strävar i samma riktning.

Arbetet med mål- och resultatstyrningen sker genom den styrmodell som illustreras i nästa bild.

Kommunfullmäktiges vision och värdegrund

Det finns en vision i kommunen som omfattar hela kommunen. En vision är ett önskat läge som kommunen vill uppnå på lång sikt. Visionen finns i Mål och budget. Nämnder, andra politiska organ och verksamheter ska inte formulera egna visioner. Idag finns flera styrdokument, arbetsgrupper m.m. med visioner som handlar om en verksamhet, geografiskt område m.m. På längre sikt kommer nya och reviderade övergripande styrdokument att tydligare knyta till visionen.

Värdegrunden är ett gemensamt förhållningssätt som handlar om vad kommunen tycker är rätt, önskvärt och viktigt att leva upp till. Värdegrunden gäller alla kommunens verksamheter. För flera verksamheter ska även en nationell värdegrund beaktas. Äldrenämnden har därför fastställt en lokal värdegrund utifrån kraven i socialtjänstlagen.

Kommunens helägda bolag kan ha egna visioner eller värdegrunder om det inte strider mot kommunens vision och värdegrund.

Kommunfullmäktiges målområden och strategiska mål

Fullmäktige fastställer målområden och mål och som omfattar hela kommunen. Målområden och mål gäller för hela mandatperioden. Målen ska förtydliga politiska prioriteringar. För att få en tydlig styrning måste målen vara tydliga och inte öppna för tolkningar. Målen ska vara möjliga att uppnå och inte uppfattas som en vision. Målen ska peka ut en önskad förändring som ska uppfyllas. Målen ska inte vara en definition av ett

lagkrav, om det inte handlar om en högre ambitionsnivå än lagen anger. Målen ska anpassas utifrån kommunens ekonomiska förutsättningar.

Fullmäktige pekar ut vilka nämnder och bolag som är ansvariga för varje mål. Antal mål per nämnd och bolag bör inte vara fler än tre för att få en tydlig prioritering.

Fullmäktiges mål finns i Mål och budget.

I uppföljningar bedöms om målen har uppnåtts helt, delvis eller inte alls. Analys av fullmäktiges indikatorer är grund för bedömningar. Indikatorns utfall för året ska relateras till målvärde och möjlig trend.

Kommunfullmäktiges indikatorer

Varje mål följs upp med indikatorer som har målvärden för varje år under mandatperioden. Målvärdet ska vara realistiskt att uppnå. Indikatorn ska kunna påverkas av kommunens verksamheter och vara valida, vilket innebär att de ska belysa det som målet syftar till.

Indikatorer ska vara vedertagna, d.v.s. bygga på kunskap och beprövad erfarenhet. De ska mätas på ett tillförlitligt sätt i system som samlar in data på ett likartat sätt år efter år. Indikatorer ska finnas tillgängliga och publicerade i offentliga dataregister. De bör mätas årligen eller vartannat år.

Varje indikator har ett målvärde per år under mandatperioden. Vid uppföljning bedöms om indikatorn har uppnått målvärdet för det aktuella året. Om det går att utläsa utvecklingstrend så anges detta. Vilken nämnd eller bolag som är ansvarig respektive medverkande för en indikator anges i bilaga till Mål och budget. Att ansvara för en indikator innebär bland annat att nämnden (förvaltningen) analyserar och bedömer resultaten och om det finns någon trend eller inte.

Antalet indikatorer per mål bör inte överstiga tre.

Kommunfullmäktiges strategiska uppdrag

Strategiska uppdrag ska utgå ifrån politiska prioriteringar och ska komplettera kommunfullmäktiges mål, styrdokument och politisk plattform. Strategiska uppdrag kan användas när övriga styr signaler (mål, indikatorer, budgetram, styrdokument) inte är tillräckliga.

Uppdrag ska genomföras under mandatperioden eller under en kortare tid. Fullmäktiges strategiska uppdrag anges i första hand i Mål och budget. Under löpande år kan fullmäktige ge både kommunstyrelsen och nämnder nya uppdrag. Finansiering av uppdrag ska anges i beslutet.

Uppdrag ska ha ett tydligt syfte eller problem som ska lösas. Uppdrag ska inte avse verksamhet av löpande karaktär eller sådant som styrs av lagkrav. Det ska inte handla om mindre uppdrag som egentligen är en aktivitet.

Uppdrag till bolagen ges i form av ägardirektiv.

Indikatorer eller strategier för nämnd och bolag

Nämnder och bolag ska i första hand använda indikatorer för styrning. De indikatorer som nämnden eller bolaget är ansvarig för (enligt Mål och budget) ska ingå nämndens/bolagets uppföljning och styrning.

I andra hand kan nämnd/ bolag besluta om andra indikatorer som verksamheten kan påverka. Dessa indikatorer ska uppfylla samma kriterier för kommunfullmäktiges indikatorer. Alla indikatorer ska ha beslutade målvärden för varje år.

Om relevanta indikatorer saknas ska en prioritering/strategi beslutas av nämnd/bolag. Det blir en kvalitativ prioritering istället för en indikator med målvärden. För vissa mål finns det kommunövergripande strategier i långsiktiga styrdokument som kan påverka. Exempel är klimat- och miljöpolitiskt program, och kulturpolitiskt program. Den politiska plattformen anger övergripande inriktning som ger vägledning.

Indikatorer med målvärden och prioriteringar (strategier) gäller för hela mandatperioden och omprövas årligen i strategi- och budgetarbetet.

Det är viktigt att undvika för många indikatorer och prioriteringar (strategier) för att få tydlighet och effekt. Styr signaler som bedöms få mest effekt i förhållande till insatsen ska användas.

Strategisk planering i förvaltningar och bolag

Utifrån politiska styr signaler i mål och uppdrag, analyser av kvalitetsresultat fortsätter den strategiska planeringen för koncernen i tjänstemanna ledningen (dvs kommundirektörens ledningsgrupp). Det innebär att identifiera och prioritera områden, uppdrag där förvaltningar och bolag behöver samarbeta för att nå effekter. Kommundirektörens ledningsgrupp tar fram en strategisk plan för hela mandatperioden och uppdelning per år.

Därefter fortsätter planeringen inom en förvaltning/bolag. Den politiska styrningen, koncerngemensamma prioriteringar och förvaltningens egna utvecklingsbehov och interna styrning ger grund för förvaltningens verksamhetsplan (affärsplan för bolag).

Verksamhetsplanen är den taktiska och operativa planen för det kommande året eller åren. I verksamhetsplanen finns åtaganden som förvaltningen förbinder sig att genomföra. Ett åtagande kan beskrivas som en förpliktelse som ska göras under bestämd period. Ett åtagande pågår vanligen under ett till två år. Åtaganden kan delegeras till avdelnings- och verksamhetschefer för verkställighet. Ett åtagande kan konkretiseras i aktiviteter om det underlättar planering, genomförande och uppföljning. Om åtaganden ska delas upp i aktiviteter eller inte, kan styras av varje förvaltningen i verksamhetsplanen. Förvaltningschef fastställer verksamhetsplan för förvaltningen.

Verksamhetsplaner för avdelningar och enheter tas fram och fastställs av ansvarig chef.

Alla åtaganden och aktiviteter ska rymmas inom nämndens eller bolagets ekonomiska ramar.

2.2 Kommunens kvalitetsstyrning

Kvalitetsarbete är att kontinuerligt arbeta med utveckling och förbättringar inom alla verksamheter. Det är ett arbete som sker i årliga processer men även i det dagliga arbetet med ständiga förbättringar. Om en verksamhet inte når en accepterad kvalitetsnivå krävs insatser på både kort och lång sikt för att justera kvaliteten.

Kommunens kvalitetspolicy fastställdes av kommunstyrelsen i december 2017. I kvalitetspolicyn har kommunen definierat vilken kvalitet som utmärker kommunens tjänster och vad medborgarna kan förvänta sig. Haninge har fyra kvalitetskriterier som är bemötande, inflytande och tillgänglighet samt trygghet. Kvalitetspolicyn finns på hemsida.

Prioriterade kvalitetsområden för koncernen

Haninge ska växa från förort till stad fram till år 2030 enligt översiktsplanen. Kommunfullmäktige har fastställt två målområden med fem övergripande mål som ska uppfyllas under mandatperioden.

För att nå fullmäktiges mål och gå i takt med omvärlden behövs förändring. Kommunens verksamheter har god kvalitet idag, men en ändrad omvärld tillsammans med andra förväntningar på kommunens service och verksamheter ställer krav på förändring. Koncernen strävar efter att arbeta mindre med detaljstyrning och mer med tillitsbaserad styrning.

Kommunen arbetar långsiktigt med att bygga upp en framtidssäkrad organisation. För att nå koncerngemensamma mål och gå i takt med omvärlden behöver verksamheter förändras. För att klara av detta har tjänstemannaledningen identifierat fyra kritiska kvalitetsområden som koncernen måste ha ökat fokus på under mandatperioden:

God ekonomisk hushållning innebär att kommunen når både sina verksamhetsmässiga och finansiella mål på kort och lång sikt. Verksamheten ska bedrivas på ett långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt sätt. Som allmän utgångspunkt för god ekonomisk hushållning gäller att varje generation själva måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Det råder stor konkurrens om arbetskraften i Stockholmsområdet samt hela den offentliga sektorn. Kommunens arbete med **kompetensförsörjning och kompetensmedvetenhet** ska organiseras och utvecklas för att möta framtidens utmaningar och möjligheter. Behovet av kompetens ska kontinuerligt analyseras och leda till aktiviteter som ger uttryck för Haninge kommuns ambition och färdriktning och därmed möjlighet att nå uppsatta mål och visioner.

Att stärka **varumärket** både för platsen, organisationen och kommunen som arbetsgivare ger förutsättningar för att attrahera såväl investeringar och företagare till kommunen, så att fler väljer att bo, verka och besöka Haninge. Liksom att arbeta i Haninge kommun. Som arbetsgivare ser kommunen att en gemensam **värdegrund** är en viktig hörnsten i att vara attraktiv arbetsgivare.

I Haninge är framgångsrik **digitalisering** när kommunens förmåga att leverera välfärd och tjänster möter omvärldens förväntningar att digitala tjänster utgör ett förstahandsval,

när det är möjligt och relevant. Verksamhetsutveckling sker genom både ständiga förbättringar och **innovation**. En viktig del i att verksamhetsutveckla är att överge. Att sluta göra vissa saker till förmån för att börja göra andra, vilket kräver ständig reflektion och analys.

Koncernens prioriterade kvalitetsområden beskrivs nedan översiktligt.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att kommunen når både sina verksamhetsmässiga och finansiella mål på kort och lång sikt. Inom den finansiella delen av god ekonomisk hushållning ska finansiella strategiska mål formuleras, beslutas och uppnås. De finansiella målen finns för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning.

Verksamheten ska bedrivas på ett långsiktigt och effektivt sätt. Kommunens verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler. Verksamhetslokalerna behöver nyttjas mer effektivt än idag. Ett gemensamt synsätt att det handlar om gemensamma lokaler för kommunen behöver utvecklas. Nuvarande strategiska lokalförsörjningsprocess behöver ses över för att nya och befintliga lokaler ska nyttjas på ett effektivt sätt.

Kommunens upphandlingar ska leda till effektiv användning av gemensamma resurser och kännetecknas av hög kvalitet. Väl genomförda upphandlingar som används korrekt ökar nyttan för medborgarna och bidrar till ett resurseffektivt samhälle.

Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om detta kan medföra att de i budgeten angivna målen/indikatorerna och riktlinjer för verksamheten inte helt kan uppnås. Om det uppstår obalans mellan ekonomiskt utrymme i budget och verksamhetsmål/indikatorer ska nämnden/styrelsen agera och prioritera så att budgetramen inte överskrivs (se kapitel 7).

Kompetensförsörjning och långsiktig attraktiv arbetsgivare

Det råder stor konkurrens om arbetskraften, särskilt inom skola, vård och omsorg. Engagerade medarbetare är en förutsättning för att kommunen ska kunna leverera en bra service till våra kommuninvånare, brukare och elever. Kompetensförsörjning är en av kommunens mest prioriterade frågor och kommunens chefer måste ha en kompetensmedvetenhet.

Kommunens arbete med kompetensförsörjning och kompetensmedvetenhet ska organiseras och utvecklas för att möta framtidens utmaningar och möjligheter. Skillnaden mellan tillgång och efterfrågan på kompetens ska kontinuerligt analyseras och leda till aktiviteter som ger uttryck för Haninge kommuns ambition och färdriktning ska tillsammans med vår förmåga och kompetensmedvetenhet tillsammans nå uppsatta mål och visioner.

Varumärke och värdegrund

På samma sätt som koncernen bygger staden Haninge tillsammans med målgrupper och intressenter vill kommunen även skapa kännedom och attraktionskraft. Det görs genom att utveckla varumärket Haninge. Attraktionskraften för platsen och kommunen är en viktig förutsättning för kommunen ska fortsätta att utvecklas i en positiv riktning.

Arbetet med att utveckla varumärket är ett långsiktigt arbete som över tiden sätter Haninge ännu tydligare på kartan hos kommunens målgrupper. I arbetet är kommunens samtliga förvaltningar involverade såväl som lokala företagare, föreningar och andra som verkar i kommunen.

Digitalisering och innovation

För att dra nytta av digitaliseringens möjligheter och innovationskraft ställs krav på att verksamheter förändras. Inte för att det verksamheterna gjorde igår inte var bra, utan för att omvärlden ändras och nya förväntningarna uppkommer.

Digitalisering är verksamhetsutveckling genom användning av teknik och förändrade arbetssätt. Kommunens verksamheter utvecklar service, tjänster, produkter, processer och kultur vilken ska bejaka ett lärande. Utveckling planeras och genomförs så de aktiviteter som bidrar till effektiv och ändamålsenlig verksamhet prioriteras och effekthemtagning sker. I takt med att fler verksamhetsprocesser digitaliseras ställs krav på hög nivå avseende samordnad och säker IT, med insikt om att data utgör en grund i hållbar digitalisering.

2.3 Riskanalys och Intern kontroll

Den interna kontrollen syftar till att:

- Mål och beslut som fattats av fullmäktige kring verksamhetens ändamålsenlighet och styrning säkerställs.
- Rapporter och information om ekonomi och verksamhet ska vara tillförlitlig. Verksamheterna ska vara kostnadseffektiva.
- Tillämpliga lagar, föreskrifter och policys ska följas.

Intern kontroll kan sägas vara en kontroll att kontroller görs samt att rutiner finns och följs. Intern kontroll är ett verktyg både för att kunna styra och för kontroll och tillsyn.

Den interna kontrollen är och ska vara en integrerad del av verksamheternas vardagliga arbete. Det handlar om att ha en god kontrollmiljö genom tydlighet, ordning och reda, att ha kontroll över och veta hur det går i verksamhet och ekonomi, att rutiner finns och att processer fungerar som avsett.

Genom löpande riskanalyser i verksamheterna inför större förändringar och uppstart av exempelvis projekt, kan risker elimineras och verksamheternas mål nås på avsett sätt. Intern kontroll och styrning innebär även att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Fullmäktige har fastställt ett reglemente för intern kontroll (2013). I reglementet beskrivs ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelse, nämnd, bolag och förvaltningar.

Respektive nämnd är ansvarig för att den interna kontrollen fungerar samt att regler och rutiner utarbetas, efterlevs och följs upp. Krav ställs på att varje nämnd ska göra en riskanalys som grund för sin interna kontrollplan. Internkontrollplanen ska innehålla mätbara kontrollmoment. Planen är ettårig och ska fastställas av respektive nämnd.

Internkontrollplanerna ska följas upp och åiterrapporteras till nämnd. Till reglementet finns riktlinjer som förtydligar och anger hur olika moment ska göras.

Reglementet för intern kontroll finns på kommunens webbsida tillsammans med övriga styrdokument.

2.4 Kommunens styrdokument

Styrdokument är ett verktyg för att omsätta värdegrunden inom olika verksamhetsområden, få ökad enhetlighet och att alla jobbar för samma mål. Ett styrdokument kan också avse beslut som måste tas enligt lagstiftning, t.ex. kommunallagen, plan- och bygglagen eller skollagen.

Det finns styrdokument som tas fram gemensamt med andra aktörer (kommuner, regioner etc.). I sådana fall kan Haninge kommun inte kräva att den egna styrmodellen ska följas i fråga om benämning, mallar, uppföljning eller annat. Det kan även finnas krav i speciallagstiftning eller branschstandards som måste beaktas.

Oavsett om det handlar om flerpartsöverenskommelser, nationellt regelverk eller branschstandards, så bör de integreras på lämpligt sätt i planering, genomförande, uppföljning, utvärdering och åiterrapportering.

2.5 Modell för portföljstyrning

Portföljstyrning är en metod för att ge tjänstemannaledningen kontroll över organisationens projekt. Genom portföljstyrning kan kommunen maximera nyttan samtidigt som riskerna begränsas. Till skillnad från projektledning så handlar portföljstyrning inte bara om att göra rätt inom projektet utan framför om att göra rätt projekt. Utan effektiv portföljstyrning ökar risken att fel projekt påbörjas, att påbörjade projekt inte håller sig inom sina tids- och kostnadsramar, samt att projekten inte levererar det förväntade värdet. Portföljstyrningen kan också underlätta samordning av projekt och resurstilldelning.

Kommunen har behov av att skapa en gemensam överblick av koncernens utveckling i syfte att kunna styra och prioritera, samordna över förvaltning- och bolagsgränser för att säkerställa nytta. För Haninge kommun är portföljstyrningen ett verktyg som bidrar till att möjliggöra kommunens tillväxt från förort till stad. Det kommer att finnas två portföljer. Tillväxtportföljen kommer att omfatta tillväxten från förort till stad genom att bygga enligt ÖP2030. Utvecklingsportföljen kommer att omfatta organisationens effektivitet och kompetens, en förutsättning för tillväxt.

2.6 Ansvarsfördelning mellan politik och förvaltning

Det politiska ansvaret

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ som fattar beslut om mål och fördelar ekonomiska ramar utifrån politiska prioriteringar. Den tilldelade ramen ska rymma nämndernas/bolagens verksamhet under budgetåret. Kommunstyrelsen är

kommunens högsta verkställande organ och svarar för samordning och tillsyn av nämnderna.

Nämnderna och styrelserna ska genomföra verksamheten utifrån fullmäktiges mål och uppdrag, följa upp och återrapportera enligt direktiv. Kommunens styrdokument ska beaktas i nämndernas och styrelsernas arbete. Respektive nämnd ansvarar inför kommunstyrelse och kommunfullmäktige för att den av kommunfullmäktige beslutade budgeten inte överskrider.

Övriga politiskt tillsatta organ styrs av fastställt reglemente eller särskilda direktiv.

Förvaltningarnas ansvar

Kommundirektören är chef över och leder förvaltningschefernas arbete med de kommungemensamma frågorna. Förvaltningscheferna och VD för kommunens bolag (Tornberget AB, Haninge Bostäder AB) ingår i kommundirektörens ledningsgrupp. Kommundirektören är också förvaltningschef för kommunstyrelseförvaltningen.

Förvaltningschefens uppdrag är att leda förvaltningens arbete. Förvaltningschefen har även ett ansvar för kommunen som helhet och att genomföra åtgärder som är nödvändiga för kommunens bästa.

Varje förvaltningschef utser en förvaltningsledning vars uppgift är att:

- Verkställa beslut
- Understödja det politiska styrsystemet, så att dess intentioner och värderingar får genomslag.
- Tydliggöra ansvar och befogenheter i organisationen.
- Se till att information och kommunikation fungerar både i och utanför förvaltningen.
- Initiera och uppmuntra till utvecklingsinsatser och i övrigt skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.

Kommunens anställda verkar för att uppfylla målen genom att fatta verksamhetsbeslut inom ramen för resurser och kompetens. Respektive chef är ytterst ansvarig för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och politiska mål.

3. Mål för mandatperioden

3.1 Strategiska mål för Ett gott liv i Haninge

Haninge har två målområden för ett gott liv i Haninge; Miljö och samhälle respektive Medborgare.

Målområdet **Miljö och samhälle** handlar om att skapa ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle både för dagens och kommande generationers medborgare, besökare, näringsliv och föreningsliv.

Målområdet **Medborgare** har fokus på medborgarnas intressen så att de upplever fördelar med att bo, växa upp, utbilda sig och åldras i Haninge. Det är viktigt med ett gott bemötande till våra medborgare, då kommunen levererar välfärd och service.

De två målområdena innehåller två respektive tre strategiska förändringsmål. För varje mål anges nämnd eller bolag som är berörda, antingen som ansvariga för målet eller medverkande. Till varje mål finns indikatorer med årliga målvärden som ska uppnås.

3.2 Målområde Miljö och samhälle

Mål 1 I Haninge ska miljö- och klimatarbetet vara i framkant

Haninge bidrar till renare luft, marker, vatten och giftfria miljöer. Fossilfria resor och transporter i kommunen ska öka. På längre sikt (år 2025) ska kommunens resor och transporter vara fossilfria enligt det klimat- och miljöpolitiska programmet. Alla resor i Haninge som geografiskt område ska vara fossilfria år 2030. År 2030 ska även energianvändningen i kommunala lokaler och bostäder ha reducerats med 20 % jämfört

med år 2020. Naturvärden, biologisk mångfald och ekologiska spridningssamband ska skyddas och utvecklas. Kommunens verksamheter ska utgå ifrån ett tydligt ekologiskt hållbarhetsperspektiv.

Ansvariga för målet är samtliga nämnder och bolag. Undantag är näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden och Södertörns överförmyndarnämnd. Kommunstyrelsen har en samordnande roll.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter*		936		624	468	312
KF Energianvändning i kommunala lokaler**	168	163		- 2%	-4%	-6%
KF Energianvändning i kommunala bostäder**	117	114		- 1%	- 1%	- 1%
KF Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling	31%			38%	40%	42%

* värden har ändrats pga. förändrat beräkningsätt från 2019

** målvärden från 2021 och senare är ändrade pga. förändrat beräkningsätt från 2021

Mål 2 I Haninge ska tillväxten ske på ett hållbart sätt

Bostadsområden ska omfatta olika boendeformer och infrastruktur, parker och tillgång till kommunens service ska utvecklas i samma takt som bostäder byggs i närhet till kollektivtrafiken. En fungerande arbetsmarknad ska ge fler i arbete. Företag ska utvecklas och vara nöjda med kommunens service.

Ansvariga för målet är kommunstyrelsen, näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, Tornberget och Haninge Bostäder AB

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Nybyggda och ombyggda bostäder (antal per år i genomsnitt)	541	342		750	750	750
KF Företagsklimat enligt ÖJ*, total, NKI	75	75		76	76	76
KF Förvärvsarbetande invånare 20-64 år	80,9%			82,0%	82,5%	83,0%

*Öppna jämförelser

3.3 Målområde Medborgare

Mål 3. I Haninge ska medborgarna vara trygga oavsett skede av livet

Medborgaren ska känna sig trygg i Haninge oavsett var i kommunen man bor, bakgrund och ålder. För att skapa trygghet ska kommunal omsorg erbjudas när behov uppstår. Insatser utformas utifrån medborgarens egna förutsättningar. Äldre har tillgång till god omsorg med bibehållet oberoende. Multisjuka, ofta äldre personer, ställer höga krav på fungerande samverkan inom kommunen och med regionen.

Ansvariga för målet är alla nämnder och bolag. Undantag är näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, Södertörns upphandlingsnämnd och Södertörns överförmyndarnämnd.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Elever i åk 5: Jag känner mig trygg i skolan*	82,8%				88,0%	88,0%
KF Trygghetsindex (lokal mätning)	1,6			1,6	1,6	1,6
KF Anmälda brott om skadegörelse per 1000 invånare	25,5	28,4		24,0	23,5	23,0

*mätning sker vartannat (jämma) år

Mål 4. Haninge ska erbjuda en innovativ skola med höga förväntningar som skapar konkurrensfördelar i livet

Det är viktigt att fler elever blir behöriga till gymnasiet och därefter klarar en gymnasieexamen. Risken för att hamna i utanförskap och psykisk ohälsa minskar i en likvärdig och tillgänglig skola. Svenska för invandrare (SFI) är en viktig aspekt av integration och för att komma in på arbetsmarknaden.

Ansvariga för målet är grund- och förskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt socialnämnden.

Titel	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	83,0%	86,0%		86,0%	86,0%	87,0%
KF Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor	51,7%	48,0%		53,0%	55,0%	57,0%
KF Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera	42,0%	47,0%		48,0%	50,0%	52,0%

Mål 5. I Haninge ska ett attraktivt kultur- och fritidsutbud finnas

Barn och unga ska ha rätt att uppleva och utöva konst och kultur. Demokrati ska värnas och utvecklas för att långsiktigt skapa trygghet och sammanhållning. Fler möjligheter för människor att mötas spontant ska skapas.

Ansvariga för målet är kultur- och demokratinämnden och idrotts- och fritidsnämnden.

Titel	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Andelen ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter är god	60%	66%	73%	80,0%
KF Andelen ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god	78%	79%	80%	80,0%

4. Ekonomiska drifframar per nämnd och bolag

Varierade skatteintäkter och kostnader kopplade till volymförändringar visar att en god ekonomisk hushållning är nödvändig för att på såväl kort som lång sikt ha en budget i balans med goda marginaler vilket skapar utrymme för nödvändiga investeringar. Ett resultat bör vara motsvarande minst två procent av kommunens samlade skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2021 budgeteras ett resultat på 128,9 mnkr, vilket motsvarar 2,4 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

Totalt beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag för 2021 till 5 303,0 mnkr. Beräkningen utgår från skatteprognosen från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, daterad 2020-10-01. Prognosen bygger på en oförändrad skattesats på 19,68 kr. SKR:s prognos utgår från en befolkningsökning enligt rikssnittet. Då Haninge växer snabbare än rikssnittet har befolkningsökningen justerats till en ökning med 1 600 invånare från den 1 november 2019 till 1 november 2020. Ovanstående ingår i beräkningen 5 303 mnkr.

Med ett resultat på 128,9 mnkr och 2021 års budgeterade verksamhetskostnader som beräkningsgrund, summeras de fördelade budgetramarna för 2021 till 5 188,1 mnkr. För 2020 är den sammanlagda justerade ramen 5 011,1 mnkr. Förändringen mellan åren är således en ökning med 177,0 mnkr.

Tornberget sänker hyrorna till kommunen 2021 med 0,5 procent, exklusive kapitalkostnader för nya investeringar 2020-2021. Hyran kan dock skilja mellan olika typer av verksamhetslokaler. De föreslagna budgetramarna för respektive nämnd bygger på en bedömning av kostnaderna för hyres-, volym- och verksamhetsförändringar.

Tabell driftbudget ramar 2021

Nämnder, styrelser	Reviderad budget 2020*	Ramförändring	Budget 2021
KF-reserv inkl. volymreserv	25 000	10 000	35 000
Kommunstyrelsen	218 600	28 400	247 000
Södertörns upphandlingsnämnd	0	0	0
Södertörns överförmyndarnämnd	0	0	0
Valnämnd	100	0	100
Revision	1 600	0	1 600
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnd	400	10 000	10 400
Äldrenämnden**	843 830	-17 830	826 000
Socialnämnden	967 717	34 283	1 002 000
Stadsbyggnadsnämnden	151 970	16 030	168 000
Grund- och förskolenämnd	2 012 933	67 067	2 080 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	473 450	10 550	484 000
Idrotts- och fritidsnämnd	140 270	1 730	142 000
Kultur- och demokratinämnd	83 230	-1 230	82 000
Finansförvaltning	92 000	18 000	110 000
Totalt	5 011 100	177 000	5 188 100
Skatteintäkter och generella statsbidrag	-5 099 000	204000	-5 303 000
Finansnetto	-14 000		-14 000
Resultat	-101 900	381 000	-128 900
Resultat %	2,0%		2,4%

* reviderad budget 2020 exklusive budgetjusteringar 2020 som inte är rampåverkande 2021, inklusive tekniska justeringar mellan nämnder under 2020 som är rampåverkande 2021

** Volymerna beräknas minska i jämförelse med budget 2020, nämnden kommer att få ett särskilt statsbidrag (för närvarande beräknat till 26,8 mkr för Haninge) för en långsiktig kvalitetshöjning inom äldreomsorgen

Anm. 1: Kommunens andel i Södertörns överförmyndarnämnd och Södertörns upphandlingsnämnd finns inom kommunstyrelsens ram.

Anm. 2: 35 000 tkr avsätts för att täcka fullmäktiges beredningar samt oförutsedda kostnader, till exempel volymökningar inom grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden (vinterväghållning) och äldrenämnden.

4.1 Kommunstyrelsen

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och styrelsens reglemente gäller följande: Kommunstyrelsens uppgift är att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp hela den av kommunfullmäktige beslutade

verksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för frågor som gäller kommunens långsiktigt hållbara utveckling och frågor relaterade till barnkonventionen samt övergripande ekonomi- och personalfrågor.

Kommunstyrelsen svarar även för kommunens näringslivsarbete, arbetsmarknadsråd, exploateringsbudget med markinköp och markförsäljningar samt samverkan och kontakt med Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund, Södertörns Brandförsvarsförbund, Samordningsförbundet Östra Södertörn m.fl. Kommunstyrelsen ansvarar även för Haninge som finskt förvaltningsområde samt uppföljning av Södertörns upphandlingsnämnd och Södertörns överförmyndarnämnd.

Kommunstyrelsen har ett samordnande ansvar för centrala utvecklings- och tillväxtfrågor, såväl i fråga om den strategiska utvecklingen som i fråga om konkret genomförande av samhällsbyggandet i form av exploateringsprojekt för bostäder, infrastruktur, verksamhetsområden, företagsetableringar m m.

Den globala pandemin har påverkat oss alla och skapat andra förutsättningar för hur vi ska leva våra liv och ställt oss inför nya utmaningar. Detta ställer även krav på beslutsfattandet och ansvarstagande samt långsiktighet. När Haninge kommun går in i sitt 50:e år befinner vi oss i en föränderlig och osäker tid där vi måste våga se möjligheter. Därför möter vi välfärdens utmaningar genom att använda våra gemensamma resurser där de får bästa möjliga effekt.

Jobben är grunden för Haninges utveckling och välbefinnande. Välfärden bygger på människors arbete, arbetslöshet är således slöseri med både människors och samhällets resurser. Ingen som kan arbeta ska behöva leva på bidrag. Kommunen ska arbeta för att fler ska komma i egen försörjning. För att säkra välfärdens finansiering är skapandet av fler arbetstillfällen nödvändigt. Haninge ska erbjuda goda förutsättningar för både små och stora företag som idag verkar i kommunen eller som i framtiden vill etablera sig här. Kommunens näringslivspolitik ska fokusera på att få fler jobb och företag till Haninge

Haninge är en expansiv inflyttningkommun där allt fler människor väljer att bosätta sig. I Jordbro planeras nya bostäder, ett utvecklat centrum och ett nytt All – Aktivitetshus samt en ny högstadieskola. Den förväntade befolkningsökningen i området kommer att leda till ett ökat behov av service både offentlig privat service. Samma utveckling ser vi även Västerhaninge, där det även kommer att byggas en ny simhall. Utvecklingsarbetet i Torvalla fortsätter alltjämt och här ser vi möjligheten att utveckla både bostäder och upplevelser som når en publik långt utanför kommunens gränser.

Hela den kommunala förvaltningen har gemensamt ansvar för många viktiga samhällsfunktioner. I spåren av den pågående pandemin har den digitala kompetensen ökat avsevärt. Nya sätt att arbeta har drivits fram parallellt med ökade behov och önskemål från befolkningen om att kunna komma åt många samhällsfunktioner vid valfri tid på dygnet. Att då hitta nya eller bättre samverkansformer mellan olika nämnder är av fortsatt stor vikt. Detta är tillsammans med ett effektivt samnyttjande av våra gemensamma lokaler är ett fortsatt viktigt arbete.

Haninge står inför en mycket spännande fas att gå från förort till stad. För att lyckas med detta behöver hela kommunen vara en del i den befintliga och kommande utvecklingen.

Tjänstemannaorganisationens förmåga att samverka kommer att fortsätta att öka. Organisationen behöver ta ytterligare steg för att säkerställa att de skattemedel vi har att tillgå nyttjas på ett så bra sätt som möjligt genom att alla delar förstärker varandra. Den formella strukturen kan både vara en hjälp eller ett motstånd i att bygga kultur och effektivitet.

I syfte att stärka organisationens egen kraft att utvecklas och förflytta sitt arbete framåt och nå de effektiviseringar som behövs på ett rättssäkert och enhetligt sätt avsätts särskilda resurser till detta i en innovations och utvecklingsreserv till kommunstyrelsens förfogande. I arbetet med att hitta synergieffekter behöver kommunstyrelsen ännu tydligare vara den samlande organisationen, liksom arbetet med trygghetsåtgärningarna.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 247 000 tkr

Förändring från 2020: +28 400 tkr

Särskilt budgeterade medel i kommunstyrelsen

Trygghetsåtgärning

Inom kommunstyrelsens budgetram avsätts 17,0 mnkr för att fortsätta den trygghetsåtgärning som startade 2018. Medlen har avsett åtgärder som trygghetsteam med fältresurser, kamratstödare, fortbildning i säkerhet för berörda verksamheter samt andra trygghetsåtgärder som identifierats av trygghetskommissionen.

Södertörns överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämndens verksamhet finansieras av Nynäshamn, Tyresö, Huddinge, Botkyrka, Salem och Haninge och ska alltid visa ett nollresultat. Eventuella underskott eller överskott hanteras i respektive kommun. För att likställa Haninge med övriga fem kommuner finns anslaget för överförmyndaren inom kommunstyrelsens budget. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation. Budget avser Haninges andel av kostnaderna och är 7,1 mnkr år 2021. Nämndens totala omslutning 2021 är 29,0 mnkr.

Södertörns upphandlingsnämnd

Upphandlingsverksamheten ingår i en gemensam nämnd, Södertörns upphandlingsnämnd, med Nynäshamns kommun. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation. Invånarnas inflytande över den kommunala servicen ökar via valfrihet. Valfrihet ökar utbud, mångfald och tillgänglighet, liksom möjligheter till nytänkande och innovationer. Detta gagnar också de verksamheter som fortsätter att drivas i kommunal regi. Vid upphandling av tjänster ska kommunen ställa krav på entreprenörer vad gäller anställningsvillkor och arbetsmiljö för anställda så långt detta är lagligt möjligt.

Andra prioriterade områden är klimat, miljö, energi, transporter och folkhälsa. Höga och tydliga miljökrav ska ställas vid upphandlingar. Klimataspekten och kvaliteten är viktiga aspekter vid upphandlingar, oavsett vilken vara eller tjänst det gäller. Budget avser Haninges del och är 11, 5 mnkr för 2021. Finansieringen sker genom att en fördelning av kostnaderna till nämnderna. Nämndens totala omslutning är 28,9 mnkr.

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Samordningsförbundet Östra Södertörn är ett samverkansorgan mellan Haninge kommun, Tyresö kommun, Nynäshamns kommun, Region Stockholm, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen inom rehabiliteringsområdet. Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens andel av förbundets samlade medel är 50 procent. Region Stockholm bidrar med 25 procent och kommunerna med resterande 25 procent. Haninges del i finansieringen av förbundet 2021 är 2,2 mnkr.

Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ett kommunalförbund där förutom Haninge ingår Nynäshamn och Tyresö. Haninges del av den totala avgiften till förbundet för 2021 är 7,8 mnkr

Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns Brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund med totalt 10 kommuner. Medlemskommunerna är Haninge, Nacka, Tyresö, Huddinge, Nynäshamn, Botkyrka, Salem, Ekerö, Södertälje och Nykvarn. Haninges andel är 16,7 procent och medlemsavgiften för 2021 beräknas till ca 60,5 mnkr.

Kommunfullmäktiges reserv Ekonomisk ram 2021: 35 000 tkr	Förändring från 2020: +10 000 tkr

Medel för 2021 års verksamhet finns avsatta i kommunfullmäktiges reserv.

Kommunfullmäktiges reserv avdelas för att täcka fullmäktiges beredningar samt oförutsedda kostnader såsom volymökningar inom grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Exploateringsbudget

Kommunens försäljning och köp av mark sammanhålls av mark- och exploatering inom kommunstyrelseförvaltningen. Kommunens exploateringsbudget fastställs av kommunstyrelsen.

Uppdrag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen följande uppdrag:

- Kommunstyrelsen uppdras att genomföra en förstudie som utvärderar om strukturen på dagens tjänstemannaorganisation är optimal för kommunens fortsatta utveckling och återkomma med möjliga förslag som bidrar till att höja tjänstemannaorganisationens effektivitet och skapa en framtidssäkrad tjänstemannaorganisation.
- Kommunstyrelsen uppdras att tillsammans med äldrenämnden utreda hur seniorbostadskön kan framtidssäkras och organiseras på ett mer effektivt och rättssäkert sätt än idag.

4.2 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden ska främja ett gott näringslivsklimat, minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning. Nämnden ska också ge uppmärksamhet till frågor rörande högre utbildning samt främjande av näringslivet och besöksnäringen och dess utveckling. Näringslivsstrategin utgör en viktig utgångspunkt för nämndens arbete.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden ska arbeta för att motverka arbetslösheten, särskilt i gruppen unga samt människor som är i eller riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet. Genom kommunens arbetsmarknadsstrategi och genom samverkan med andra nämnder är fokus att få dessa grupper snabbare ut till egenförsörjning samt att fler unga erbjuds sommarjobb tillsammans med näringslivet och civilsamhället.

Förutsättningar för företagande i hela kommunen ska förbättras i syfte att skapa fler arbetstillfällen inom såväl näringsliv som kommunal verksamhet. Näringslivet utvecklas genom att företag växer och nya företag etableras. Det tryggar välfärden och skapar arbetstillfällen för våra invånare.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 10 400 tkr

Förändring från 2020: +10 000 tkr

4.3 Grund- och förskolenämnden

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för grund- och förskolenämnden. Skolformer i Haninge kommun upp till och med årskurs 9 är organiserade under grund- och förskolenämnden: förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshemsverksamhet.

Genom kunskap och färdigheter ges varje individ friheten att kunna forma sitt eget liv och att nå sin fulla potential. Att stärka skolan är därför vår viktigaste uppgift. Alla elever ska mötas av höga förväntningar utifrån sina egna förutsättningar. För att nå detta bör resurser fördelas så att de kommer elever till nytta där de bäst behövs.

Haninges skolor ska sträva efter höga resultat där alla elever når behörighet till ett nationellt gymnasieprogram samt uppnår betyg i samtliga ämnen. För det krävs ett systematiskt kvalitetsarbete där skolans övergripande mål prioriteras och att vi utvecklar vår förmåga till innovation och digitalisering. Skickliga lärare är skolans viktigaste resurs och avgörande för undervisningens kvalitet. Rektorer och lärare ska fokusera på sina kärnuppgifter och inte överflödiga administration och rapportering. Kommunen ska fortsätta arbetet för att vara en attraktiv arbetsgivare genom ett strategiskt arbete för att rekrytera och behålla behörig personal. Vi ska stötta de skolor som har särskilda utmaningar för att på så sätt ge alla elever jämlika förutsättningar att tillgodose de kunskaper som krävs för att ta sig in på arbetsmarknaden eller högre utbildningar.

Alla elever ska känna sig trygga i skolan och studiero ska råda. Haninges skolor ska ha nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling och incidenter ska rapporteras

och följas upp direkt. Jämställdhets- och trygghetsarbetet ska utvecklas. På varje skola ska det finnas kunskap om, och ett aktivt arbete mot, hedersproblematik. Elever i behov av särskilt stöd ska upptäckas tidigt och rätt resurser ska sättas in skyndsamt. Elever bör uppmuntras i tidig ålder med lek med inriktning på motion och rörelse. I Haninges skolor ska ingen elev lämnas efter eller hållas tillbaka.

Ramen redovisas exklusive den reserv som lagts hos kommunfullmäktige för att täcka icke prognostiserade volymrisker i pengsystemet samt strukturbidrag för nyanlända. Av ramen utgör cirka 1 835,2 mnkr medel inom pengsystemet, inklusive statsbidrag för maxtaxa. Här ingår även ett strukturbidrag för nyanlända elever, som är volymbaserat för 2021 med 350 elever á 83 725 kronor per elev och år. Resterande medel i övrig ram om cirka 244,8 mnkr ska finansiera anslag för central stödavdelning, grundsärskola, skolskjuts samt central administration. I den övriga ramen finns även 5,9 mnkr särskilt avsatta för att främja arbetet med en likvärdig skola.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 2 080 000 tkr

Förändring från 2020: +67 067 tkr

4.4 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. I Haninge kommun är följande skolformer organiserade under gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden: gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning inklusive svenskundervisning för invandrare, yrkeshögskoleutbildning, särskild utbildning för vuxna och gymnasiesärskola. Vidare har nämnden huvudansvaret för kommunens aktivitetsansvar.

Utbildning är nyckeln till framtidens jobb och till människors frihet att forma sina egna liv. Haninge ska möta dessa behov och möjliggöra ett livslångt lärande. I dag krävs en gymnasieutbildning för att en ung person ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Därför behöver vi ha attraktiva gymnasieutbildningar med hög kvalitet. Fler gymnasieelever ska klara sin examen inom tre år. Avhoppet från gymnasiet ska minska och fler elever ska lämna gymnasieskolan med fullständiga betyg.

Utbildning är avgörande för en fungerande integrationspolitik. Nyanlända med en yrkesbakgrund från hemlandet ska få den utbildning de behöver för att så snabbt som möjligt komma i arbete. Yrkeskunskap behöver förnyas eller valideras och fler individer ska etablera sig på arbetsmarknaden.

Coronapandemin har lett till ökad arbetslöshet och vuxenutbildningen kommer under året ha ett större ansvar för omställning, komplettering av kunskaper och för att rusta våra invånare för nya jobb. Skickliga lärare är skolans viktigaste resurs och avgörande för undervisningens kvalitet.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 484 000 tkr

Förändring från 2020: +10 550 tkr

4.5 Idrotts- och fritidsnämnden

Nämnden ska bedriva och främja idrotts- och friluftslivet, folkhälsoarbetet samt en meningsfull fritid för unga i kommunen. Nämnden ansvarar för idrotts- och friluftsmiljöer innefattande anläggningar såsom sporthallar, idrottsplatser, simhall och utomhusbassäng samt spontanidrottsytor, badplatser och motionsspår. Nämnden ansvarar även för verksamheten vid simhallen och utomhusbassängen.

Haninge ska vara en välkommande kommun där varje individ ska ha möjlighet att utvecklas till den man vill vara. Delaktighet, mångfald, tillgänglighet och framtidstro är viktiga ledord för vår kommun. Alla invånare i Haninge ska ha möjlighet att leva ett fysiskt aktivt liv. Kommunens idrottsliv ska fortsatt vara starkt. Haninge ska ha ett brett och varierat utbud av idrott- och fritidsaktiviteter som passar alla och som grundas på jämställdhet och tillgänglighet.

Ökad fysisk aktivitet ska uppmuntras då det stärker folkhälsan. Forskning visar att elever som idrottar presterar generellt bättre i skolan. Den ideella idrottsrörelsen stärker sammanhållningen i samhället och ska värnas. Här får man känna gemenskap, tolerans för olikheter, integration och personlig utveckling. Samtidigt står föreningsidrotten inför stora utmaningar i hela landet. Därför är det viktigt att Haninge i samverkan med näringslivet uppmuntrar nya alternativ till fysisk aktivitet och möter upp de individuella behov som uppstår.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 142 000 tkr

Förändring från 2020: +1 730 tkr

4.6 Kultur- och demokratinämnden

Nämnden ska bedriva och främja kulturverksamhet, samverka med föreningsliv samt följa och främja demokratiutvecklingen i Haninge. Nämnden ansvarar för bibliotek, kulturskola, kulturverksamhet, konsthall, konstutställningar och offentlig konst samt verksamhet inom kulturmiljöområdet. I nämndens ansvar ingår även lokalbokning samt stöd och föreningsbidrag till studieförbund och föreningar inom kulturområdet.

Kultur och kulturupplevelser är en grundläggande del av människors självförverkligande och delaktighet i samhället. Bildning och kultur breddar våra horisonter, ökar vår frihet och stärker den demokratiska grunden. Konstens närvaro i Haninges offentliga rum ska vara stark och bidra till att skapa attraktiva och trygga miljöer.

Samverkan och inkludering av civilsamhället lägger grunden för ett levande kulturliv med en mångfald som kommer alla till del. Det hjälper till att skapa attraktiva mötesplatser som såväl stimulerar möten mellan människor och främjar delaktighet. Haninges invånare ska ha tillgång till ett kultur- och fritidsliv som är jämställt och tillgängligt. Biblioteken ska verka för fortsatt demokratiutveckling, vara tillgängliga samt arbeta med digitalisering och prioritera arbetet med ökad källkritik i den digitala tid vi lever i. Biblioteken ska också bejaka sin roll som trygga mötesplatser för människor.

Under den rådande pandemin så har kultursektorn och föreningssverige drabbats hårt. Förvaltningen ska fortsätta sitt arbete med att underlätta för samt stödja föreningar och verksamheter som varit tvungna att ställa om sin verksamhet.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 82 000 tkr

Förändring från 2020: -1 230 tkr

4.7 Socialnämnden

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning gäller följande för socialnämnden enligt reglementet. Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, d.v.s. ekonomiskt bistånd, stöd till enskilda samt barn och familjer. Detta omfattar även vård av unga och personer med missbruk enligt socialtjänstlagen och tvångslagarna LVU och LVM. Socialnämnden ansvarar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden ansvarar även för familjerättsfrågor, arbetsmarknadsfrågor samt frågor som rör flyktingmottagande. Socialnämnden lämnar även visst bidrag till föreningar.

Välfärden står inför stora utmaningar. I en föränderlig omvärld måste Socialnämnden se möjligheter genom att utveckla och effektivisera verksamheten. Socialnämnden möter välfärdens utmaningar på sikt, genom digitalisering och genom att använda resurserna där de får bästa möjliga effekt. Arbetet för att människor i Haninge ska kunna leva, bo och känna en trygghet ska fortgå. Genom kommunens arbetsmarknadsstrategi och genom samverkan med andra nämnder är fokus att få människor snabbare ut i egenförsörjning. Kommunen ska göra det som krävs för att motverka våld inom nära relationer och hedersrelaterat våld. Genom socialtjänstens och samhällets samlade insatser med en samverkan med föreningslivet går det att öka tryggheten och nå en varaktig förändring. Vidare ska kommunen fortsätta stödja personer som lever i hemlöshet.

Med ett tryggt eget boende kan människor själva ta makten över sina liv. Genom en kompetent och attraktiv organisation och alla duktiga medarbetare kommer socialnämnden möta välfärdens utmaningar, så stärks individens förmåga att klara sig själv så långt som möjligt och känna trygghet. Tillsammans bidrar vi till ett bättre liv.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 1 002 000 tkr

Förändring från 2020: +34 283 tkr

4.8 Stadsbyggnadsnämnden

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för stadsbyggnadsnämnden. Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning inom områdena detaljplaneläggning, bygglov, byggsamråd samt mätning och kartframställning. Nämnden är också kommunens myndighet i trafikfrågor och huvudman för kommunens gator, parker samt vatten och avlopp. Stadsbyggnadsnämnden har även det samlade ansvaret för arkitekturen i kommunen.

Haninge ska fortsätta att växa med en stadsbyggnadsprocess som beaktar både social- och ekologisk hållbarhet. Bostäder i blandade upplåtelseformer ska byggas i alla delar av kommunen samtidigt som kommunal service, infrastruktur och parker byggs ut. Kommunen ska bygga tryggt och attraktivt för att alla ska känna sig välkomna i Haninge.

Haninge har genom översiktsplanen åtagit sig att bygga i anslutning till våra pendeltågsstationer och bygga stad i Handen. Samtidigt ska hela kommunen utvecklas och möjligheterna att bygga småskaligt utanför detaljplanerat område ska fortsatt vara goda.

Digitaliseringen i samhället har drivit fram behov och önskemål från befolkningen om ökad tillgänglighet. Stadsbyggnadsförvaltningens arbete med automatisering och digitalisering är ett viktigt arbete för att förbättra verksamheten med målet om bättre service och bemötande mot våra medborgare.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 168 000 tkr

Förändring från 2020: +16 030 tkr

4.9 Äldrenämnden

Utöver vad som stadgas i kommunallag, speciallagstiftning och reglemente gäller följande för äldrenämnden. Äldrenämnden ansvarar för kommunalt finansierad vård och omsorg till personer över 65 år vad gäller hemtjänst, dagverksamhet, korttidsboende/växelvård och särskilt boende. Äldrenämnden ansvarar för samordningen av tillgänglighetsanpassnings-arbetet i kommunen. Äldrenämnden ska tillsammans med andra nämnder och styrelser verka för att de äldre har tillgång till ändamålsenliga bostäder.

Äldreomsorgen är en av välfärdens viktigaste hörnstenar. I ett växande Haninge ska äldreomsorgen byggas ut för att möta det ökade behovet av omsorgsinsatser. Det förändrade välfärdsbehovet kräver en flexibilitet och kreativitet i social- och äldreförvaltningens verksamhet och arbetssätt, där en mångfald av aktörer är en förutsättning för att bäst kunna tillgodose de olika behov som efterfrågas. Därtill måste digitaliseringen och framstegen inom välfärdstekniken beaktas och integreras i verksamheten.

Personalen är äldreomsorgens viktigaste resurs. Arbetsvillkoren ska därför vara bästa möjliga och kompetensutveckling vara en central del av förvaltningens verksamhet. Att erbjuda personalen möjligheter till vidareutbildning ska ingå i den löpande personalförsörjningen.

Social isolering och ofrivillig ensamhet bland äldre är en av vår tids stora samhällsproblem. Förebyggande insatser är därför av största vikt och där spelar civilsamhället en stor roll och ska främjas. Träffpunkter, öppenverksamhet och pensionärsorganisationers aktiviteter är bra komplement till kommunens egen förebyggande verksamhet. Det underlättar ett långt liv i självständighet, och minskar därmed på sikt också behovet av vård- och omsorgsinsatser.

Driftbudget

Ekonomisk ram 2021: 826 000 tkr

Förändring från 2020: -17 830 tkr

4.10 Kommunala bolag: Tornberget AB och Haninge Bostäder AB

Haninge kommun har två helägda bolag. Haninge Bostäder AB är kommunens bostadsbolag, som äger och förvaltar det kommunägda bostadsbeståndet. Tornberget AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler för skolor, fritidsverksamhet, äldreomsorg med mera. Kommunfullmäktiges grundläggande uppdrag till bolagen ges i form av bolagsordningar och ägardirektiv. Bolagen ska i sin verksamhet bidra till den samlade måluppfyllelsen genom att arbeta för att nå kommunfullmäktiges mål samt följa program, planer och principbeslut.

Driftbudget

Kommunfullmäktige avdelar inga särskilda driftmedel till bolagen. Kostnader täcks av bolagens intäkter.

5. Investeringsbudget för 2021 och plan för 2022-2024

Kommunen står inför omfattande investeringsbehov. Inom den närmaste 10-årsperioden finns behov av investeringar på över 10 miljarder kronor. Kommunens ökade investeringsbehov består huvudsakligen av investeringar i nya skolor och förskolor men också av reinvesteringar.

Investeringar kan självfinansieras genom uppnådda resultatöverskott eller finansieras genom upplåning. Ökad upplåning leder till ökade kapitaltjänstkostnader och ett minskat finansiellt utrymme för kommunens verksamheter. Med ett resultat på 2,4 procent och likvida medel från avskrivningar och pensionsskuld förändring på totalt cirka 330,0 miljoner kronor kan kommunen och Tornberget självfinansiera investeringar om motsvarande 470,0 miljoner kronor per år. Överskjutande investeringskostnader måste finansieras genom upplåning.

För att skapa balans i kommunens ekonomi krävs ett långsiktigt arbete för att minska investeringskostnaderna och öka kommunens resultat. En minskning av investeringskostnaderna kan uppnås genom att låta externa aktörer investera i verksamhetslokaler. I föreliggande förslag finns investeringar där det pågår diskussioner med extern part om att bygga och driva verksamhet. Eftersom det ännu inte finns några avtal klara, finns dessa objekt markerade i investeringsbudgeten och ingår i de summerade beloppen.

Detta beror på att om kommunen inte kan få någon annan att bygga och driva verksamheten så kommer kommunen, via Tornberget, att bygga lokalerna och kommunen att driva dem. De aktuella objekten är markerade med ”Extern”. I de fall det redan finns avtal med extern aktör finns inte objektet med i investeringsbudgeten.

Planerna för utökat behov av lokaler baseras på kommunens befolkningsprognos. Skulle den förändras så kan också lokalbehovet komma att förändras. Kommunens helägda bolag Tornberget äger och förvaltar de flesta av kommunens verksamhetslokaler. Detta innebär att investeringar som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen beslutar ska göras i egen regi, kommer att genomföras av Tornberget som då också finansierar investeringen.

För att lokaler över tid ska kunna möta förändrade volymbehov och alternativa användningsområden krävs att byggnader uppförs med beaktande av en långsiktigt flexibel användning samtidigt som en hög yteffektivitet beaktas. Detta måste säkerställas i början av investeringsprocessen.

Investeringsprocessen i Haninge kommun har beslutats i fullmäktige. Den bygger på en tydlig ansvarsfördelning mellan beställande verksamhet, utförare (Tornberget) och lokalförsörjningsenheten. I denna process finns inte något tydligt ansvar för en långsiktig flexibel användning av lokalerna. Det finns ett behov av att ta fram en plan, eller standard, i kommunen för hur man kan säkra upp detta behov. En kommunal byggstandard skulle också snabba upp hela investeringsprocessen, minska investeringskostnaderna och kostnaderna för framtida lokalanpassningar. En nackdel med ett sådant förfarande är att beställande verksamhet i mindre grad får sina önskemål tillgodosedda. Vid en avvägning mot kommunens långsiktiga behov av ändamålsenliga

lokaler som över tid kan utnyttjas av fler än en verksamhet, överväger det långsiktiga behovet.

I investeringsbudgeten för 2021 uppgår kommunens investeringar till 188,1 mnkr. Därutöver finns lokalinvesteringar på totalt 347,8 mnkr som genomförs av Tornberget. Till detta kommer kommunens VA-investeringar som uppgår till 185,0 mnkr, vilket innebär att den totala investeringsvolymen är 720,9 mnkr.

VA-investeringarna finansieras delvis genom anläggningsavgifter. Kostnaden för VA-investeringarna kommer att finansieras via VA-taxan och kommer inte att påverka det ekonomiska utrymmet för den skattefinansierade verksamheten.

Investeringsbudgetar för nämnderna utformas så att vissa medel avdelas för speciellt angivna objekt medan resterande del ges som en investeringsram. För de speciellt angivna objekten kan inte nämnden omfördela utan kommunfullmäktiges medgivande. Inom den övriga investeringsramen ges nämnden möjlighet att disponera bland övriga i äskandet angivna objekt. Den slutliga investeringsbudgeten för respektive nämnd ska fastställas senast 2020-12-17 i samband med beslutet om Strategi och budget för 2021-2022.

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsbudgeten för 2021. Planen för 2022 till 2024 innehåller i princip inte några objektsbundna investeringar förutom de investeringar som sätts igång under 2021 och som löper under flera år. Ramen för investeringar 2022 och 2023, exklusive VA-investeringar, är 741,5 mnkr respektive 937,0 mnkr.

Investeringar totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
Kommunstyrelsen	66 000	66 000	66 000	66 000
Grund- och förskolenämnden	220 000	220 000	363 000	865 100
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	8 000	8 000	3 000	3 000
Idrotts- och fritidsnämnden	14 000	4 800	186 600	3 800
Kultur- och demokratinämnden	5 000	185 300	106 300	5 500
Socialnämnden	29 500	73 000	7 000	7 000
Äldrenämnden	17 500	5 000	5 000	5 000
Stadsbyggnadsnämnden	59 350	62 900	83 600	51 900
Stadsbyggnadsnämnden VA	185 000	249 000	281 000	281 500
Tornberget	116 500	116 500	116 500	116 500
Totalt	720 850	990 500	1 218 000	1 405 300

5.1 Kommunstyrelsen

KS totalt (tkr)	Budget t o m 2020	2021	2022	2023	2024
Investeringsreserv		50 000	50 000	50 000	50 000
IT-investeringar		13 000	13 000	13 000	13 000
Vattenplan	24 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Övriga objekt		500	500	500	500
Totalt		66 000	66 000	66 000	66 000

Kommunstyrelsen ansvarar för lokalförsörjningen och administrerar lokalbanken med avställda lokaler från verksamheten. För att snabbt och effektivt anpassa lokaler för en ny hyresgäst samt för att ha en beredskap för oförutsedda investeringar under året avsätts medel till en investeringsreserv, 50 000 tkr, som kommunstyrelsen disponerar. Investeringsmedlen för vattenplan gäller insatser för dagvatten till Drevviken.

Kommunstyrelsen ska aktivt arbeta för att få fler utförare att bygga och driva skolor i Haninge.

För övriga objekt som kommunstyrelseförvaltningen äskat erhåller kommunstyrelsen 500 tkr för 2020. Kommunstyrelsen ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2020-12-17.

5.2 Grund- och förskolenämnden

GFN totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
* Grundskolor	145 000	177 000	250 000	465 000
* Förskolor	64 300	35 000	85 000	365 600
** Inventarier i samband med ny- eller ombyggnation	2 700	0	20 000	26 500
* Sovaltaner	2 000	2 000	2 000	2 000
Inventarier och utrustning, skolor och förskolor	6 000	6 000	6 000	6 000
Totalt	220 000	220 000	363 000	865 100
Varav kommunstyrelsen arbetar med att få extern aktör som bygger och driver verksamheten	0	0	58 000	353 300

*) Kommer att finansieras och genomföras av Tornberget

***) Kommer att tilldelas grund- och förskolenämnden i samband med att kommunstyrelsen beslutar om igångsättningstillstånd

Nedan följer objekt som planeras genomföras under planperioden. När i tiden är markerat med "x". Beloppen ingår i ovanstående sammanställning. Kommunstyrelsen har i uppdrag att arbeta med nedanstående projekt och i de fall det är markerat med "Extern" skall kommunstyrelsen arbeta med att få en extern aktör att bygga lokalerna och en extern aktör som driver verksamheten. Innan byggnation av något objekt får starta så skall kommunstyrelsen besluta om igångsättning samt vid det tillfället avsätta

budget till objektet. Maximalt får kommunstyrelsen besluta om belopp inom den ram som finns i ovanstående sammanställning.

För inventarier och utrustning som grund- och förskolenämnden äskat, erhåller nämnden 6 000 tkr för 2020. Grund- och förskolenämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2020-12-17.

Grundskolor lokalinvesteringar	2021	2022	2023	2024
* Upprustning Vendelsöalmsskolan inkl kök	x	x		
* Ombyggnation gamla Lyckebygården, Lyckebyskolan	x			
* Utökning Ribbyskolan	x			
* Ribbyskolan, renovering Ribby 2	x			
* Ribbyskolan, renovering/nybyggnation idrottshall	x			
* Ribbyskolan, renovering Ribby 1				x
* Ny F-9 skola Vega (Dp4) inkl. särskola och all-aktivitetshus		x	x	
** Ny F-9 skola Vega (Dp4) inkl. särskola och all-aktivitetshus, inventarier			x	
* Ny Runstensskolan F-6 (anm. 1)		x		
Ny F-skola Tungelsta/ Hammar Småbruk (Extern)				x
* Dalarö skola, renovering	x	x		
Utökad grundskolekapacitet Hermanstorp/ Kolatorp F-6 (Extern)				x
* Utökad grundskolekapacitet Jordbro F-9 (anm 2)			x	x
** Inventarier dito				x
* Renovering/anpassning Söderbymalmsskolan				x
** Inventarier dito				x

*) Kommer att finansieras och genomföras av Tornberget

***) Kommer att tilldelas grund- och förskolenämnden i samband med att kommunstyrelsen beslutar om igångsättningsställstånd

Förskolor lokalinvesteringar	2021	2022	2023	2024
* Ny förskola som ersätter Nytorps fsk.				x
** Inventarier, fsk. Nytorp				x
* Ny förskola Hermanstorp			x	
* Ny och utökning av förskolan Hemsö	x			
** Inventarier förskolan Hemsö	x			
* Ny förskola, Norrby (Extern)				x
* Upprustning förskolan Tamburinen		x		
* Upprustning förskolan Trombonen			x	
* Upprustning förskolan Trumman				x
* Upprustning förskolan Flygande Mattan				x
* Upprustning förskolan Lärkan				x
* Upprustning förskolan Duvan				x
Ny förskola Folkparken (Extern)			x	
Ny förskola Kolatorp (Extern)				x
Ny förskola Tungelsta/Stav (Extern)				x
Ny förskolan Ribbyängar (Extern)				x
* Upprustning Muskö skola och förskola		x		

*) Kommer att finansieras och genomföras av Tornberget

**) Kommer att tilldelas grund- och förskolenämnden i samband med att kommunstyrelsen beslutar om igångsättningstillstånd

Anm. 1: Runstensskolan kommer att rivas och en nybyggnation sker på samma plats som nuvarande Rustensskolan ligger.

Anm. 2: Kommunstyrelsen arbetar, tillsammans med grund- och förskolenämnden, med att ta fram ett underlag för skolstrukturen i Jordbro, inklusive årskurserna 7-9.

5.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

GVN totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
Inventarier och lokalanpassningar	3 000	3 000	3 000	3 000
Förstudie utökning av gymnasiet	5 000	5 000		
Totalt	8 000	8 000	5 000	5 000

För övriga objekt som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden äskat erhålls 3 000 tkr för 2021. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2020-12-17.

5.4 Idrotts- och fritidsnämnden

IFN totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
Nyinvesteringar	8 200	2 000	1 000	1 000
Reinvesteringar	5 800	2 800	2 800	2 800
Totalt	14 000	4 800	3 800	3 800

Medel för all-aktivitetshus i Vega, detaljplan 2, finns inräknat i investeringsbudgeten 2021-2024 som ligger under grund- och förskolenämnden. För övriga ospecificerade objekt som kultur- och fritidsnämnden äskat erhålls 14 000 tkr för 2021. Idrott- och fritidsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2020-12-17.

IFN Lokalinvesteringar (tkr)	2021	2022	2023	2024
* Upprustning Jordbro idrottshall			x	
* Ny simhall i Västerhaninge			x	
Totalt lokalinvesteringar			182 800	

*) Kommer att finansieras och genomföras av Tornberget

5.5 Kultur- och demokratinämnden

KDN totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
Investeringsbudget	2 700	700	700	700
Totalt	2 700	700	700	700

För övriga ospecificerade objekt som kultur- och demokratinämnden äskat erhålls 2 700 tkr för 2021. Kultur- och demokratinämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2020-12-17.

KDN lokalinvesteringar (tkr)	2021	2022	2023	2024
* Utbyggnad Haninge kulturhus		x		
* Nytt All-aktivitetshus i Jordbro		x	x	
* Upprustning Västerhaninge bibliotek		x		
Totalt lokalinvesteringar		180 000	100 000	

*) Kommer att finansieras och genomföras av Tornberget

Medel för all-aktivitetshus i Vega, detaljplan 2, finns inräknat i investeringsbudgeten 2020-2020 som ligger under grund- och förskolenämnden.

Konstnärlig utsmyckning (tkr)	2021	2022	2023	2024
* Konstnärlig utsmyckning (1 % av lokalinvesteringarna)	2 300	4 600	5 600	4 800
Totalt	2 300	4 600	5 600	4 800

*) Kommer att tilldelas kultur- och demokratinämnden i samband med att kommunstyrelsen beslutar om igångsättningsställstånd för aktuellt objekt

5.6 Socialnämnden

SN totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
Inventarier och övriga investeringar	7 000	7 000	7 000	7 000
Nytt verksamhetssystem (SNs andel)	2 500			
Totalt	9 500	7 000	7 000	7 000

För inventarier och övriga investeringar erhåller socialnämnden en investeringsram på 7 000 tkr 2021. Socialnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2020-12-17.

SN lokalinvesteringar (tkr)	2021	2022	2023	2024
* Gruppboende Tungelsta	x	x		
** Inventarier nya gruppboende		x		
* Upprustning Västerhaninge stödboende		x		
Totalt	20 000	66 000		

*) Kommer att finansieras och genomföras av Tornberget

***) Kommer att tilldelas socialnämnden i samband med att kommunstyrelsen beslutar om igångsättningsställstånd

Bedömningen är att ökning av antalet lägenheter i särskilt boende bör ske med cirka 6 lägenheter per år och att behovet av lägenhet i servicebostad är större än behovet av lägenhet i gruppboende. Behovet tillgodoses främst genom inhyrning av lägenheter vid nybyggnation.

5.7 Stadsbyggnadsnämnden

SBN totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
Investeringsbudget	59 350	57 900	53 600	51 900
Poseidons torg		5 000	30 000	
Totalt	59 350	62 900	83 600	51 900

Investeringsområden är vägverksamhet, parkverksamhet, trafikverksamhet och stadsbyggnad. Stadsbyggnadsnämnden får 59 350 tkr 2021. Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning bland objekten ska fattas senast 2020-12-17. I anslagen ingår medel för cykelplanens genomförande.

VA-investeringar totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
Reinvesteringar inom VA-verksamheten	125 000	140 000	155 000	224 000
VA-utbyggnader av huvudvattenledningar och detaljplaner	40 000	50 000	60 000	63 500
Totalt	165 000	190 000	215 000	287 500

Totalt erhåller stadsbyggnadsnämnden 165 000 tkr 2021 för VA-investeringar. Stadsbyggnadsnämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning bland objekten ska fattas senast 2020-12-17. Enligt VA-lagen bokförs inte anläggningsavgifterna som en intäkt på investeringen, utan skuldförs mot VA-kollektivet och tas i anspråk i samma takt som investeringen genomförs. Anläggningsavgifter finansierar delvis investeringarna.

5.8 Äldrenämnden

ÄN totalt (tkr)	2021	2022	2023	2024
Investeringsbudget	6 000	5 000	5 000	5 000
Nytt verksamhetssystem (ÄNs del)	2 500			
Nytt särskilt boende Terrassen, inventarier	9 000			
Totalt	17 500	5 000	5 000	5 000

För övriga objekt som äldrenämnden äskat erhålls 6 000 tkr för 2021. Äldrenämnden ska prioritera investeringarna inom denna ram och beslut om fördelning ska fattas senast 2020-12-17.

5.9 Kommunala bolag: Tornberget AB

Tornberget AB, totalt (tkr)	2020	2021	2023	2024
Energieffektiviseringsåtgärder	25 000	25 000	25 000	25 000
Reinvesteringar	75 000	75 000	75 000	75 000
Investeringar i tomtmark/skolgård	16 500	16 500	16 500	16 500
Totalt	126 500	126 500	126 500	126 500

Reinvestering

Reinvesteringar (ombyggnadsinvesteringar) genomförs i fastigheter som ägs av Tornberget och hyrs av kommunen. Investeringarna är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv och initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning och lokalplaneringsgruppen som leds av kommunstyrelseförvaltningen. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd.

Tornbergets fastigheter, tomtmark

Enligt beslut svarar stadsbyggnadsförvaltningen för markskötseln (ex skolgårdar) för alla fastigheter på mark ägd av Tornberget där kommunen är hyresgäst. I ansvaret innefattas såväl hårdgjorda som mjuka ytor inklusive utrustning, lekredskap med mera samt ledningar i mark och avser såväl sommar- som vinterskötsel, underhåll och investeringar.

Finansieringsansvaret för investeringar i ledningar och mark ska dock ligga på fastighetsägaren och täckas inom ramen för utgående hyra. Tillkommande ytor, ex. skolgård, betalas av berörd nämnd. För insatser för 2021 medges 16 500 tkr efter prioritering av stadsbyggnadsnämnden.

6. Ekonomisk plan 2022-2024

Enligt kommunallagen 6 kap § 5 ska kommunen upprätta en ekonomisk plan för den kommande 3-årsperioden. Med den föreslagna ramen för år 2021 enligt kapitel 4 som grund föreslås den ekonomiska planen för 2022-2024 fastställas enligt nedanstående sammanställning.

Nämnd/styrelse (tkr, löpande pris och lönenivå)	2021	2022	2023	2024
Kommunstyrelsen	247 000			
Grund- och förskolenämnd	2 0800 00			
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	484 000			
Kultur- och demokratinämnden	82 000			
Idrotts- och fritidsnämnden	142 000			
Revisionen	1 600			
Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnden	10 400			
Socialnämnden	1 002 000			
Stadsbyggnadsnämnden	168 000			
Södertörns överförmyndarnämnd	0			
Södertörns upphandlingsnämnd	0			
Valnämnden	100			
Äldrenämnden	826 000			
Kommunfullmäktiges reserv	35 000			
Finansförvaltning exkl finansnetto	110 000			
Ej fördelade medel respektive år		149 000	241 000	279 000
Totalt	5 188 100	5 337 000	5 578 000	5 857 000
<i>varav nya medel 2021</i>	<i>177 000</i>			
Investeringar totalt	720 850	990 500	1 218 000	1 405 300
<i>Varav VA-investeringar</i>	<i>185 000</i>	<i>249 000</i>	<i>281 000</i>	<i>281 500</i>
Kommunen investerar	188 500	166 000	200 700	174 700
Uppdrag lokalinvesteringar till Törnberget	347 800	575 500	678 300	595 800
Uppdrag till kommunstyrelsen att extern aktör gör investeringen			58 000	353 300

Om en målsättning i resultatet för 2022-2024 på 3,0 procent är utrymnet 149,0 mnkr för 2021 för att täcka pris- och löneökningar, volymökningar och ökade pensionskostnader. För de kommande åren är utrymnet 241,0 mnkr respektive 279,0 mnkr. Utrymnet för 2023-2024 är inte fördelat utan redovisas under rubriken Ej fördelade medel respektive år.

För 2021 beräknas skatteintäkter och generella statsbidrag till 5 487 mnkr, en ökning från 2021 med 184,0 mnkr eller 3,5 procent. Befolkningsökningen från 2020-11-01 till 2021-11-01 bedöms bli cirka 1 700 invånare. Resultatmålet för 2022 är 164,0 mnkr, vilket motsvarar 3,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

6.1 Resultatprognos

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter	1 295	1 280	1 310	1 330	1 350	1 370
Verksamhetens kostnader	-6 014	-6 191	-6 368	-6 527	-6 778	-7 067
Avskrivningar	-117	-100	-130	-140	-150	-160
Verksamhetens nettokostnader	-4 836	-5 011	-5 188	-5 337	-5 578	-5 857
Skatteintäkter och generella statsbidrag	3 850	3 957	4 061	4 207	4 371	4 524
Generella statsbidrag och utjämning	1 028	1 142	1 242	1 281	1 365	1 500
Verksamhetens resultat	41	88	115	150	158	167
Finansiella intäkter	15	18	18	18	18	18
Finansiella kostnader	-14	-4	-4	-4	-4	-4
Resultat före						
extraordinära poster	43	102	129	164	172	181
Extraordinära kostnader/intäkter						
Årets resultat	43	102	129	164	172	181

6.2 Balansprognos

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tillgångar						
Anläggningstillgångar	2 612	2 896	3 140	3 415	3 746	4 042
Förråd och lager	0	0	0	0	0	0
Likvida medel	844	855	858	862	862	856
Kortfristiga fordringar	739	660	620	600	560	561
S:a omsättningstillgångar	1 582	1 515	1 478	1 462	1 422	1 418
S:A TILLGÅNGAR	4 194	4 412	4 617	4 877	5 168	5 460
Skulder och eget kapital						
EGET KAPITAL	1 732	1 834	1 963	2 127	2 298	2 479
Avsättningar	537	606	676	746	806	866
Kortfristiga skulder	1 311	1 162	1 109	1 169	1 209	1 290
Långfristiga skulder	615	810	870	835	855	825
S:A SKULDER	1 926	1 972	1 979	2 004	2 064	2 115
S:A SKULDER OCH EGET KAPITAL	4 194	4 412	4 617	4 877	5 168	5 460

6.3 Finansieringsanalys

(miljoner kronor, löpande pris)	Bokslut	Budget	Budget	Budget	Budget	Budget
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	43	102	129	164	172	181
Avskrivningar	117	100	130	140	150	160
Förändring pensionsskuld	77	69	70	70	60	60
Övriga ej likviditetpåverkande kostnader	-41	0	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-127	0	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	113	0	0	0	0	0
Kassaflöde löpande verksamhet	181	271	329	374	382	401
Investeringsverksamheten						
Investeringar	-301	-385	-373	-415	-482	-456
Exploateringsverksamhet		-150	-93	0	0	0
Avyttring av finansiella tillgångar	19					
Kassaflöde investeringsverksamhet	-282	-535	-466	-415	-482	-456
Finansieringsverksamhet						
Förvärv av finansiella tillgångar	-399	0	0	0	0	0
Ökning/minskning skuld	-2	195	60	-35	20	-20
Ökning/minskning långfristig fordran	2	0	0	0	0	0
Övriga tillförda medel VA-verksamhet	0	80	80	80	80	80
Kassaflöde finansieringsverksamhet	-398	275	140	45	100	60
Årets kassaflöde	-499	11	3	4	0	4

7. Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning

7.1 Konkurrensutsättning genom upphandling eller kundval

Konkurrens är ett verktyg för att få ut mesta möjliga service för kommunens resurser. Det innebär att systematiskt pröva om andra än kommunen själv kan driva en offentligt finansierad verksamhet med samma eller bättre kvalitet till samma eller lägre kostnader. Det kan också bidra till en ökad valfrihet för medborgare och kunder. Undantag är uppgifter som omfattar myndighetsutövning och verksamheter som enligt gällande lagar inte kan konkurrensutsettas. Det finns även vissa interna gemensamma tjänster som alltid ska tillhandahållas av kommunen (se kapitel 7.3).

Konkurrensneutralitet ska råda mellan interna resultatenheter och externa utförare. En huvudprincip är att interna resultatenheter som konkurrerar med externa producenter (privata, kooperativa eller föreningsdrivna) ska ha samma förutsättningar och villkor som dessa. Inga fria nyttigheter ska finnas. Därför har interna tjänster prissatts och kostnader fördelats. Den verksamhet som använder tjänsten ska bära kostnaden. Kommunen använder två former av konkurrens:

- Upphandling
- Kundvalssystem (LOV) eller pengsystem

Upphandling

Södertörns upphandlingsnämnd har genom verksamheten Upphandling Södertörn det övergripande ansvaret för genomförandet av upphandlingar samt att detta sker i enlighet med gällande lagar och antagna styrdokument. Upphandlingsverksamheten ska genomföras professionellt och leda till goda affärer till nytta för kommunens verksamheter och medborgare. Upphandling sker genom samverkan mellan verksamheten och Upphandling Södertörn där båda parterna bidrar med sina respektive kompetenser. Vid upphandling ska kommunens verksamheter och Upphandling Södertörn tillsammans sträva efter att integrera ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner för att främja en hållbar utveckling.

I syfte att bli en starkare köpare och därigenom skapa möjligheter för ekonomiskt och kvalitativt bättre affärer ska Haninge kommuns upphandlingar inte bara samordnas internt utifrån en helhetssyn utan även, där så bedöms som möjligt av Upphandling Södertörn, samordnas med såväl egna kommunala bolag som med Nynäshamns kommun och dess kommunala bolag. Även samordning med andra kommuner eller bolag på Södertörn är positivt.

Kommunen har genom upphandling Södertörn tecknat ramavtal med leverantörer inom många områden. Syftet med att ingå ramavtal och övriga avtal är att säkerställa leverans av de varor och tjänster som behövs i verksamheten. Leverans ska ske med rätt kvalitet med hänsyn till miljö och till ett bra pris med tydliga villkor för leverans, garanti och reklamation. Om det finns ett gällande avtal för det aktuella inköpsbehovet ska beställning/avrop ske från det avtalet. En hög grad av köp från avtal (avtalsstrohet) visar på att kommunen är en trogen köpare och genom att kunna visa har vi skapat möjligheter för att göra bättre framtida affärer och en god cirkel skapas.

Upphandlade avtal, ramavtal och övriga avtal, finns tillgängliga i en avtalsdatabas som återfinns via intranätet. Det finns inte ramavtal eller övriga avtal som täcker alla behov. I de fall där avtal saknas har därför förvaltningarna rätt att genomföra direktupphandlingar. Riktlinjer för hur direktupphandling genomförs och återrapporteras finns på intranätet och i gällande styrdokument.

Mellan kommunerna har det arbetats fram ett basutbud av varor, tjänster och entreprenader som Södertörns upphandlingsnämnd genom Upphandling Södertörn får i uppdrag att säkerställa. Genomförande och vidmakthållande av basutbudet ingår i grundavgiften för Haninge respektive Nynäshamns kommun.

Utöver basutbudet finns det fortlöpande behov av genomförande av upphandlingar, exempelvis behov till en specifik förvaltning eller verksamhet inom en förvaltning av exempelvis varor, tjänster eller entreprenader. Dessa behov ska bära sina egna kostnader för upphandling. Sådana behov kan exempelvis avse upphandling av byggentreprenader för ny-, om- eller tillbyggnad, köp av verksamhetsdrift, specifika konsultinsatser, lokalvård, köp av IT-stöd och IT-system, enstaka köp av inventarier eller köp av investeringsliknande karaktär eller andra verksamhets specifika behov. Kostnader för genomförande av dessa upphandlingar är inte inkluderade i den årliga avgiften och kommer således att debiteras verksamheten i separat ordning.

Kundvalssystem (LOV) eller pengsystem

En konkurrensform är kundval eller valfrihetssystem. Konkurrensen sker mellan olika utförare oavsett om de är kommunala eller privata. Det handlar om tjänster och verksamheter som är individrelaterade, t.ex. förskola, grundskola, äldreomsorg samt handikappomsorg. Det är den enskilde individen eller kunden som väljer utförare av tjänsten. Kundvalssystem kan ske med eller utan checkar.

Lag om valfrihetssystem (LOV) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva kommunala och landstingskommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Vid upphandling enligt LOV är priset fastställt på förhand och utförare konkurrerar med kvalitet. Haninge tillämpar LOV i till exempel hemtjänst för äldre och inom socialtjänsten. Ett system med elevpeng fastställd årligen av fullmäktige tillämpas för förskolor och grundskolor.

Elevpeng 2021

Kommunfullmäktige fastställer årligen elevpengen till förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och grundskola i samband med beslut om Mål och budget. Syftet med elevpengen är att ge förutsättningar för ökad konkurrens och möjlighet till valfrihet för eleverna. Elevpengen omfattar för- och grundskoleverksamhet, oavsett huvudman, som har inskrivna elever från Haninge kommun. Internationella skolor omfattas också av elevpengen.

Prognosen för hur många barn/elever som beräknats inom respektive verksamhet är ett årsgenomsnitt baserat på kommunens befolkningsprognos, vilken ligger till grund för den budgetram som tilldelas grund- och förskolenämnden. Om antalet barn och elever blir fler än prognostiserat utgår ytterligare volymkompensation till grund- och

förskolenämnden. Om barn och elevantalet omvänt blir lägre än prognosen ska grund- och förskolenämnden återlämna motsvarande anslag till kommunfullmäktige.

För 2021 fastställs nedanstående elevpeng och en jämförelse med elevpengen för 2020 enligt tabell nedan. I elevpengen ingår inte de specialdestinerade statsbidrag som finns att söka i syfte att öka lärartätheten och minska klasserna i lågstadiet. Det riktade strukturbidraget för nyanlända är utöver den ordinarie elevpengen och betalas ut enligt gällande regler.

Tabell elevpeng 2021

Verksamhet	Elevpeng 2021	Förändring i % elevpeng	Jmf 2020 grundbidrag	Föräldavgift (kr)	Prognos volym
Pedagogisk omsorg					
1-3 år	108 542 kr	-0,6%	-0,6%	10 840 kr	160
4-5 år	92 296 kr	-0,6%	-0,6%	8 130 kr	107
6-9 år	37 492 kr	-0,6%	-0,6%	6 150 kr	-
Förskola					
Allmän förskola	30 141 kr	-0,7%	-0,6%	2 033 kr	25
1-3 år	127 428 kr	-0,7%	-0,6%	10 840 kr	3 347
4-5 år	120 565 kr	-0,8%	-0,6%	8 130 kr	2 529
Fritidshem					
6-9 år	44 880 kr	-0,4%	-0,6%	6 150 kr	4 464
Grundskola					
År F-6	71 542 kr	0,1%	-0,6%	- kr	8 777
År 7-9	94 107 kr	2,2%	-0,6%	- kr	3 506
Övriga ersättningar					
Strukturbidrag för nyanlända	83 725 kr	-15,0%	0,0%		350
Nattomsorg	56 444 kr	-0,6%	-0,6%	Se förskola	-

Beloppen redovisas i kronor och avser ersättning för helår.

Elevpengen består av två delar: *lokalersättning* och *grundbidrag*. Lokalersättningen baseras på kommunens genomsnittliga självkostnad för lokaler inom respektive verksamhetsform. Grundbidraget är den del av elevpengen som finansierar verksamheten exklusive lokaler. Eftersom grundbidraget är den del av ersättningen som går till verksamhet, redovisas förändringen jämfört med föregående år särskilt i tabellen ovan. Grund- och förskolenämnden utbetalar elevpengen med 1/12-del varje månad. Om familjedaghem eller förskola själv tar in föräldraavgift, reduceras beloppen enligt avgiftskolumnen i tabellen ovan.

Momskompensation på 6 procent baserad på elevpengen, alternativt 18 procent på lokalkostnaden och 5 procent på övriga kostnader, tillkommer till huvudman annan än kommunen. Denna momskompensation återsöker kommunen vilket gör att det blir konkurrensneutralt.

För enheter i egen verksamhet görs ett administrationsavdrag från elevpengen för att finansiera den del av de centrala kostnaderna inom utbildningsförvaltningen som enbart

avser den egna kommunala verksamheten. För andra anordnare ligger således ersättning för motsvarande kostnader i den elevpeng som utbetalas.

Till huvudman annan än kommunen som startar ny verksamhet i nybyggda lokaler i kommunen, tillkommer högst 6 000 kr per elev och år för barn i förskola och grundskola. Tillägget betalas ut i fem år. Om kommunens genomsnittliga kostnad för egna lokaler inom respektive verksamhet ökar mer än konsumentprisindex reduceras tillägget med motsvarande.

För barn i behov av särskilt stöd gäller att det till ansökan om ersättning ska biläggas underlag som styrker barnets/elevens behov. Om stöd beviljas upprättas ett beslut individuellt för varje barn/elev mellan anordnaren och kommunen. Ersättningen ligger utanför elevpengen.

Skolskjuts genom SL:s linjetrafik (eller motsvarande) omfattas inte av elevpengen, ej heller skolskjuts anordnad genom entreprenad (skolbuss, taxi, båt).

Grundsärskolans tilläggsanslag ligger utanför elevpengen.

7.2 Mandatperiodens program för uppföljning och tillsyn av privata och kommunala utförare

Bakgrund till programmet

Kommunallagen har förändrats för att uppföljning och kontroll av privata utförare ska förbättras samt för att förbättra allmänhetens insyn. I kommunallagen stadgas att kommuner och landsting får överlämna vården av en kommunal angelägenhet till ett aktiebolag, ett handelsbolag, en ekonomisk förening, en ideell förening, en stiftelse eller en enskild individ. Exempel på tjänster som överlämnats till privata utförare i Haninge är hemtjänst, daglig verksamhet, ledsagar- och avlösarservice och familjerådgivning samt skolskjuts.

Förändringen innebär att kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Program för uppföljning och tillsyn av privata utförare i Haninge kommun innehåller mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Det innehåller även:

- Hur uppföljning ska ske.
- Hur allmänhetens insyn garanteras i verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Programmet omfattar all verksamhet som tydligt riktar sig och rör invånarna. Det kan handla om hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre, gator och parker, fastighetsförvaltning) eller delar av en verksamhet (till exempel städning inom skolan).

Programmet gäller också för kommunens helägda bolag, Haninge Bostäder AB och Tornberget AB, särskilt vad avser allmänhetens insyn. Programmet omfattar inte

fristående förskolor och enskilda skolor eftersom de är egna huvudmän, och deras verksamhet regleras genom tillståndsgivning.

Haninge kommuns program är en del av kommunens övergripande styrning och ingår i fullmäktiges årliga mål- och budget. Programmet gäller för mandatperioden till och med 2022.

Programmet gäller både privata och kommunala utförare. Alla tjänster som kommunen tillhandahåller ska hålla likvärdig kvalitet, oavsett om de utförs av egen verksamhet eller privata utförare. När det anges ”privata utförare” i programmet så omfattas även egen verksamhet.

Vad är en privat utförare?

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. En privat utförare är en privat aktör utan kommunalt ägande. Det kan vara olika företagsformer som aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, enskilda föreningar, idéburna organisationer eller kooperativa föreningar.

Privata aktörer kan bli utförare av en kommunal angelägenhet genom att:

- Vinna en offentlig upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU),
- Kvalificera sig för att ingå i ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV)
- Vinna en offentlig upphandling inom områdena vatten, energi, transport och posttjänster (LUF) eller
- Sälja enstaka tjänster till kommunen genom direktupphandling.

Med kommunal angelägenhet avses ”angelägenhet av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller kommunens medborgare”.

Ansvarsfördelning mellan kommunstyrelsen, nämnder och bolag

Ansvarsområden för kommunstyrelsen, Södertörns upphandlingsnämnd och nämnderna anges i respektive reglemente. Bolagens ansvar definieras bland annat i ägardirektiven.

I regelverk inom upphandling och inköp (upphandlingspolicy med riktlinjer) anges vad Södertörns upphandlingsnämnd och den upphandlande nämnden ansvarar i upphandling och avtalsuppföljning. Regelverket finns på intranätet.

Södertörns upphandlingsnämnd ansvarar för att avtalen innehåller regler om att utföraren ska lämna information om verksamheten vid begäran. Det vill säga regler för att allmänhetens insyn garanteras i verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Allmänhetens insyn

Kommunen ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Nämnden ska i sin begäran precisera vilken information som efterfrågas. Enskilda personer kan inte begära att få information genom att hänvisa till detta program.

Informationen som begärs in från privata utförare ska ha koppling till upphandlingen och verksamheten.

Information om resultat på hemsidan

Enligt kommunallagen ska enskilda medborgare kunna välja utförare. För att detta ska kunna göras, måste den ansvariga nämnden informera om samtliga utförare som bedriver en verksamhet. Informationen ska vara saklig, tillgänglig, informativ och överskådlig. Huvudsakligen ska detta ske på kommunens webbplats.

7.3 Interna resultatenheter

Enligt kommunallagen har nämnderna det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Därför ska varje nämnd se till att det finns tydliga ansvars- och befogenhetsfördelningar i verksamheten. Respektive nämnd beslutar om regler för resultatenheter samt hur resultat för enskilda resultatenheter ska hanteras mellan åren. En resultatenhet är organisatoriskt samt budget- och verksamhetsmässigt avgränsad från andra enheter.

Chef för resultatenhet ansvarar för enhetens samlade resultat för ekonomi, verksamhet och kvalitet. Resultatenheter är inte fria att köpa vissa kommungemensamma tjänster var de vill, utan måste beakta koncernnyttan i interna kommungemensamma tjänster (se nedan). Resultatenheter har däremot möjlighet att påverka omfattning och kvalitet på de tjänster de köper inom ramen för interna överenskommelser för service och stöd.

De gemensamma tjänster som ska handlas internt inom kommunen är:

- IT-utveckling, drift och förvaltning
- Ekonomiadministration inklusive krav och inkassohantering
- Upphandling
- Personaladministration inklusive lönehantering
- Information och kommunikation
- Telefonväxel, reception och post
- Vaktmästeri och fordonshantering
- Tryckeri (om inte ramavtal finns)
- Verksamhetslokaler

Interna överenskommelser mellan kommunstyrelseförvaltningen och övriga förvaltningar tecknas och följs upp. Avtalen definierar bland annat de interna tjänsternas omfattning och kvalitet samt internpriset.

7.4 Lokalförsörjning

Roller och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för lokalförsörjningsfrågor. Varje nämnd och förvaltning samt Tornberget har ett ansvar för att ständigt hålla frågan om ett effektivt lokalutnyttjande aktuell. I detta ansvar ingår att vid behovs- och verksamhetsförändringar noga särskilt tillvarata varje möjlighet till att minska lokalkostnaderna och ytterligare effektivisera samt om möjligt samutnyttja lokalutnyttjandet.

Idag ägs och förvaltas större delen av kommunens verksamhetslokaler av kommunens fastighetsbolag, Tornberget. Tornbergets huvuduppgift är att tillgodose kommunens behov av verksamhetslokaler och svara för byggprocessen efter beställning från kommunen.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar på kommunstyrelsens uppdrag för samordningen av kommunens lokalbehov. Kommunala lokaler som inte används tillförs kommunens gemensamma lokalbank. Lokalbanken finansieras genom ett påslag på maximalt två procent som läggs på hyran för samtliga lokaler.

Lokalresursplanering och nyanskaffning av lokaler

I planeringen av nya lokaler krävs en effektiv lokalplaneringsprocess. Det är särskilt viktigt att de ekonomiska konsekvenserna av utbyggnaderna tidigt kan belysas och att processen stödjer frågor om delaktighet, styrning och kvalitet i beslutsunderlagen. Utgångspunkt för en effektiv lokalplaneringsprocess är lokalresursplanen, vilken tas fram varje år i samband med budgeten och som innehåller varje enskild förvaltnings behov av lokaler för såväl pågående som kommande planerad verksamhet.

Tornberget ska vara behjälplig att ta fram kostnadskalkyler för investeringarna. Respektive nämnd tar upp lokalbehovet i sin kommande investerings- och driftbudget. I underlaget till nämnden ska också ingå en redovisning av verksamhetens förändrade kostnader i övrigt. Det är viktigt att ha en mycket god framförhållning för att denna process ska fungera. För att tydliggöra beslutsordning, roller och ansvar kring anskaffningen av nya lokaler har kommunfullmäktige beslutat om en modell för investeringsprocessen i kommunen. Rutin för att följa investeringsprocessen ska tas fram.

Investeringsprocessen

I modellen för investeringsprocessen har arbetet med investeringsprojekt delats in i fem skeden (lokalresursplanskede, programskede, förprojekteringsskede, projekteringsskede och byggskede).

Lokalresursplanskedet består av det arbete som lokalförsörjningsenheten och förvaltningarna löpande gör för att kartlägga framtida lokalbehov. Övriga fyra skeden initieras av politiska beslut vilka normalt ska fattas i samband med den årliga budgetprocessen. Lokalförsörjningsenheten har ett övergripande ansvar för programskedet och Tornberget har ett övergripande ansvar för processen från och med förprojekteringsskedet fram till och med färdigställandet.

Om ett lokalbehov ska lösas genom inhyrning eller genom att privata intressenter ska bygga och driva verksamheten ska detta normalt beslutas innan programskedet startas.

Avställning av lokaler

Nämnderna har rätt att ställa av lokal eller del av lokal, där hyresgästen slipper fortsatt kostnadsansvar, vid varje kvartalsskifte med minst tre månaders framförhållning. Vid avställning av del av lokal ska denna utgöra en avskild eller enkelt avskiljbar del av lokalen som är möjlig att upplåta till annan hyresgäst. Bedömningen avgörs från fall till fall av kommunstyrelseförvaltningen i samråd med respektive förvaltning.

Inhyrning av lokal

Förslag till inhyrning av ny lokal anmäls alltid till kommunstyrelseförvaltningen, enheten för lokalförsörjning på ekonomiavdelningen, som ansvarar för förhandlingen med hyresvärden. I kommunstyrelsens delegationsordning finns det reglerat vem som får besluta om inhyrning av lokaler.

Anpassning i lokaler som ägs av Tornberget

Vid större Anpassningar ska samma hantering gälla som för beställning av ny lokal (se ovan). Huvudprincipen är även här att beställande förvaltning och nämnd har den framförhållningen att beslut om nya lokaler tas i samband med den årliga budgetprocessen. Vid mindre Anpassningar som kan behöva göras löpande gäller att om bedömd kostnad överstiger 3 basbelopp ska detta redovisas som en investering som höjer hyran. Kapitalkostnaden och eventuella förändrade driftkostnader belastar sedan beställande nämnd från tidpunkten för färdigställande. För Anpassningar under 3 basbelopp ska normalt kostnaden redovisas hos beställaren på driftbudgeten. Beställning till Tornberget under 3 basbelopp görs av berörd förvaltning medan beställningarna som överskrider 3 basbelopp ska godkännas av lokalförsörjningschef på kommunstyrelseförvaltningen.

Reinvesteringar i byggnader

Investeringar i fastigheter som ägs av Tornberget och som är nödvändiga ur ett fastighetstekniskt perspektiv eller där rationaliseringar i byggteknik kan uppnås initieras av Tornberget. Innan insats påbörjas ska samråd ha skett med berörd förvaltning. Kapitalkostnaden för reinvesteringen belastar hyresgästen när ombyggnaden är färdigställd. Större reinvesteringar som Tornberget initierar ska tas upp i den årliga budgetprocessen.

7.5 Delegationsordning och attestreglemente

För en fungerande intern kontroll och styrning är det viktigt att det finns fungerande och kompletta delegationsordningar för varje nämnd. Ansvar för kommunens verksamheter ligger på nämnd/ styrelse. Genom att delegera ansvaret ut i tjänstemannaorganisationen, utförs arbetsuppgifterna på rätt nivå och på rätt sätt av dem som arbetar i verksamheten. Varje nämnd måste se över och uppdatera sin delegationsordning årligen.

I kommunens attestreglemente och dess tillämpningar anges vilka som får beslutsattestera, vad attest innebär och vilka beloppsgränser som finns för beslutsattestanter. Den som själv har konsumerat, använt, tagit en vara eller tjänst i bruk

får inte beslutsattestera fakturan. Beslutsattestant ska ha kompetens för uppgiften samt ha ansvar för den budget som ska debiteras.

Varje år upprättar respektive nämnd en aktuell attestförteckning, där det framgår vilka som har beslutsattest enligt attestreglementet samt vem som ersätter ordinarie attestant vid dennes frånvaro. Attestförteckningen ska vara anpassad till nämndens organisation och modell för ekonomisk styrning. Attestreglemente och dess tillämpning finns på kommunens webbsida bland styrdokument.

7.6 Drift- och investeringsbudget

Driftbudget

Kommunen budgeterar med ett resultat om minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag enligt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting. Resultatmålet är en nivå som Sveriges Kommuner och Landsting rekommenderar för att kommunen ska behålla värdet på sina anläggningstillgångar, möjliggöra självfinansiering av investeringar och för att ha en marginal för oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsminskningar.

När kommunfullmäktige fattat beslut om mål och budgetramar har respektive nämnd i uppgift att upprätta en detaljbudget uppdelad på intäkter och kostnader. Det ingår i nämndernas uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån sin budget och att anpassa sin ekonomi och sin verksamhet för att uppfylla fullmäktiges mål, politisk plattform samt kommunövergripande program. Respektive nämnd kan ha en egen reserv för att kunna parera oförutsägbara merkostnader eller avvikelser i förhållande till satta mål. Reserven disponeras då av nämnden som beslutar om och när reserven ska användas.

Nämndens detaljplanering inklusive budget och strategier för att uppfylla fullmäktiges mål (Strategi och budget) beslutas av nämnden senast den 31 oktober. Därefter ska verksamheternas detaljbudget läggas in i budgetverktyget i Hypergene. Nämndens strategier och förvaltningarnas åtaganden och aktiviteter ska också läggas in i Hypergene. Kommunens hela budget och verksamhetsplanering ska vara registrerad och avstämd i ekonomisystemet senast 31 januari. Kommunens budget är drift- och investeringsbudget som finns totalt för hela kommunen och per nämnd. Driftbudgeten avser löpande kostnader och intäkter (nettoförbrukning) och ska budgeteras ner på enhets-/ansvarsnivå.

Kommunens nämnder har ett ekonomi- och verksamhetsansvar som sträcker sig längre än det enskilda budgetåret för att uppfylla den politiska ledningens vision och fullmäktiges mål. Grundprincipen är att nämnderna för med sig hela över- eller underskott avseende ekonomi till kommande verksamhetsår. Detta under följande förutsättningar:

- Fullmäktige anser att resultatöverföringen är rimlig relaterat till hur nämndens överskott eller underskott har uppstått.
- Om en nämnds överskott ska föras över till nästa års nämndbudget, ska kommunen minst ha motsvarande ekonomiska utrymme i kommunens totala

budget.

- Resultatöverföring från föregående år får inte tas i anspråk eller belasta i kommande års budget förrän beslut om resultatöverföring fattats av fullmäktige.
- Beviljad resultatöverföring (överskott) får inte användas för verksamhet som bidrar till att nämndens rambehov ökar kommande år.
- Beviljad resultatöverföring (överskott) ska användas på ett sätt som bidrar till effektiv verksamhet och resursanvändning samt till uppfyllelse av fullmäktiges mål.
- Överskott från driftbudgeten för innevarande och tidigare år får inte användas till investeringar.
- Om en nämnd har underskott ska detta återbetalas, d.v.s. belasta nämndens budget, under kommande år. Maximalt antal år att dela upp underskott är tre år, efter beslut fattat av fullmäktige.

Eftersom budgetramarna utgör gräns för kommunens ekonomiska resurser kommer tilläggsanslag under innevarande budgetår i princip inte att beviljas. Det gäller både drift- och investeringsbudget.

Investeringsbudget

Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd och ligger till grund för sådana inköp som redovisningsmässigt betraktas som materiella anläggningstillgångar. Varje nämnd beslutar själv vilka investeringsmedel som ska äskas och hur investeringsbudgeten ska fördelas om inte kommunfullmäktige beslutat annat. Investeringsbudgeten kan vara riktad till specifika investeringsprojekt eller som en gemensam budgetpost. Varje projekt som tilldelas investeringsmedel får ett projektnummer som alltid ska användas när kostnader och intäkter bokförs för investeringen.

I kommunen ska investeringsbudget för inköp som uppfyller kriterierna ovan finnas. Om investeringsbudget inte finns måste inköpet ändå bokföras som en investering. Inköp får inte belasta driften i de fall kriterierna för materiell anläggningstillgång uppfylls. Om investeringsbudget saknas eller är förbrukad, men verksamheten ändå bedömer att de behöver göra inköp sin klassificeras som en anläggningstillgång måste det finnas ett prognostiserat överskott i driftbudgeten motsvarande hela investeringens storlek.

Materiell anläggningstillgång

En materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång såsom till exempel markreserv, standardförbättringar i annans fastighet, gator, parker, maskiner, inventarier och fordon. Inköp i Haninge kommun är en materiell anläggningstillgång och därmed en investering, när den uppfyller samtliga av följande kriterier:

- Tillgången har ett väsentligt anskaffningsvärde
- Belopp för inköpet ska överstiga 25 000 kr (exkl. moms)
- Det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna eller den servicepotential som har samband med innehavet kommer kommunen till del
- Anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt
- Tillgången är avsedd för stadigvarande bruk
- Tillgången har en nyttjandeperiod på minst tre år

Alla inköp avseende denna typ av varor som uppfyller kriterierna ovan, ska redovisas som materiell anläggningstillgång. Uppfylls inte kriterierna ska inköpet belasta driften, det vill säga kostnadsföras direkt.

Flera inköp av mindre värde kan ses som en investering om det finns ett naturligt samband. Naturligt samband innebär att det finns ett funktionellt eller fysiskt samband mellan inköpen. Samtliga kriterier ovan ska vara uppfyllda. Exempel på inköp som har ett naturligt samband och som ska aktiveras som anläggningstillgång är inköp av bord och stolar till ett konferensrum eller inredning till en nybyggd skola

Kapitaltjänstkostnader - Avskrivning och internränta

Kapitaltjänstkostnader avser kostnader för avskrivningar och internränta. När en investering är klar läggs en anläggningstillgång upp i ekonomisystemet och kapitaltjänstkostnaderna börjar belasta enheten månaden efter det att anläggningen tagits i bruk.

Under anläggningens nyttjandeperiod görs avskrivningar med lika stora belopp varje månad. Internränta beräknas månadsvis på anläggningens värde. Både avskrivning och internränta belastar enheten som gör investeringen som driftskostnader. Innan beslut om en investering tas ska kapitaltjänstkostnad alltid kalkyleras och beaktas i driftbudgeten under hela nyttjandeperioden.

Kommunen tillämpar komponentavskrivningar där det är tillämpligt, främst för investeringar inom byggnader, gator, vägar och markanläggningar. Komponentavskrivningar innebär att olika komponenter inom en anläggning skrivs av med olika avskrivningstider.

7.7 Förvaltningsledningens rapporteringsskyldighet

Förvaltningschef ansvarar inför sin nämnd att budgeten hålls samt att åtaganden och aktiviteter bidrar enligt plan till måluppfyllelse och är skyldig att skyndsamt rapportera ekonomisk eller verksamhetsrelaterad obalans inom förvaltningens ansvarsområden till nämnden. Om prognosen för året visar på ekonomiskt underskott eller risk för att åtaganden och aktiviteter inte kommer att bidra enligt plan till måluppfyllelse, ska åtgärdsförslag med besparingar, effektivisering eller verksamhetsmässiga omprioriteringar omedelbart tas fram och redovisas för nämnden som fattar beslut om åtgärder. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som kommer att vidtas, vilken kostnadsbesparing, intäktsökning eller måluppfyllelse som kommer att säkerställas samt när den ekonomiska eller målrelaterade effekten kommer att få faktiskt genomslag. Information om obalans samt åtgärdsplan ska skickas till kommunstyrelsen för kännedom.

För resultatenheter, avdelningar eller motsvarande inom nämndens ansvarsområde där budget överskrids eller åtaganden och aktiviteter avviker mot beslutade strategier och mål ska ansvarig förvaltningsledning vidta motsvarande åtgärder som krävs för att återställa balans i budget och verksamhet.

7.8 Uppföljning och återrapportering

Resultatuppföljning av ekonomi och mål samt analys åtgärder vid avvikelser är en viktig del i styrningen och en förutsättning för decentralisering av ansvar och befogenheter.

Eftersom målet med den kommunala verksamheten är att tillhandla hålla tjänster av god kvalitet och använda befintliga resurser effektivt måste styrningen ha en helhetssyn på ekonomi, prestationer, målluppfyllelse och kvalitet.

Kommunstyrelsen fattar beslut om när nämnderna ska lämna sina verksamhetsuppföljningar till kommunstyrelseförvaltningen. Respektive förvaltning ska följa kommunstyrelsens tidplan och anvisningar.

Fullmäktiges Mål och budget följs upp löpande under ett verksamhetsår:

- Månadsbokslut görs alla månader utom januari och juli. Dessa uppföljningar har störst fokus på ekonomisk uppföljning, prognos samt risk och känslighetsanalys, men bör även omfatta viss analys av de ekonomiska förutsättningarna i förhållande till verksamheternas prioriteringar (strategier) och aktiviteter.
- Nämnderna följer upp, analyserar och rapporterar ekonomiskt utfall och årsprognos. Fullmäktiges mål och uppdrag följs också upp tre gånger per år med årsprognos, delårsuppföljning 1 per april, delårsuppföljning 2 per augusti och i nämndens årsredovisning.
- Utökad månadsbokslut för kommunen upprättas per 30 april. Denna uppföljning har störst fokus på ekonomisk uppföljning, prognos samt risk och känslighetsanalys, men bör även omfatta viss analys av de ekonomiska förutsättningarna i förhållande till verksamheternas strategier och aktiviteter. Utökningen jämfört med ett vanligt månadsbokslut består i sammanfattning av nämndernas och kommunstyrelsens utfall och prognos för investeringar samt avstämd balans- och resultaträkning för kommunen (ej sammanställd redovisning för hela koncernen, ej kassaflödesanalys och noter).
- Koncernens lagstadgade delårsrapport görs en gång årligen (per den 31 augusti). Fullmäktiges Mål och budget följs upp och analyseras, vilket innebär att uppföljningen omfattar både ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Prognoser samt risk- och känslighetsanalyser avseende ekonomiskt resultat och uppfyllelse av fullmäktiges mål görs. Delårsrapporten per augusti ska uppfylla kraven i lagen om kommunal redovisning för delårsrapporter.
- Årsredovisningen omfattar uppföljning och analys av ekonomi och verksamhet för verksamhetsåret. Krav om kommunernas upprättande av årsredovisning finns i lagen om kommunal redovisning och i kommunallagen. Det ekonomiska resultatet sammanställs och analyseras, jämförelser görs med föregående års budget och utfall, eller målvärde om det gäller en indikator. Bedömningar görs om fullmäktiges mål har uppfyllts eller inte. Uppföljning och analys är en viktig del i kommande års planering.
- Utöver ovanstående kan fullmäktige eller kommunstyrelse ge nämnder i uppdrag

att göra särskilda uppföljningar och utvärderingar som ska rapporteras.

- Till ovanstående skall respektive nämnd följa upp den löpande verksamheten baserat på åtgärder definierade i den politiska plattformen. Kommunstyrelsen ska säkerställa att den politiska plattformen beaktas och fastställs i respektive nämnds Strategi och budget.

På individuell nivå sker resultat- och målsamtal. Detta sker under första kvartalet årligen i ett samtal då medarbetarens insatser relateras i förhållande till uppsatta mål.

Bilaga Indikatorer för fullmäktiges mål

Syfte med bilagan

Bilagan är ett hjälpmedel i uppföljning och analys av indikatorer. För varje mål definieras alla indikatorer. Det finns uppgifter om källa, hur ofta de mäts, ungefärligt datum för publicering i databas eller när resultat blir offentligt. Om möjligt anges när första mätningen kommer att redovisas 2019.

Det förekommer att mätningen görs ett år och värdet blir offentligt nästa år. Huvudregeln är att året som anges i den offentliga databasen är det som styr. Om mätningen gjorts ett år tidigare än publicering bör det beaktas i analysen. Många uppgifter hämtas från kolada (kommun- och landstingsdatabasen).

Bilaga innehåller definitioner, källor, datum, ansvariga och medverkande i analys av indikatorer för alla mål.

Mål 1 I Haninge ska miljö- och klimatarbetet vara i framkant

Haninge bidrar till renare luft, marker, vatten och giftfria miljöer. Fossilmfria resor och transporter i kommunen ska öka. På längre sikt (år 2025) ska kommunens resor och transporter vara fossilmfria enligt det klimat- och miljöpolitiska programmet. Alla resor i Haninge som geografiskt område ska vara fossilmfria år 2030. Naturvärden, biologisk mångfald och ekologiska spridningssamband ska skyddas och utvecklas. Kommunens verksamheter ska utgå ifrån ett tydligt ekologiskt hållbarhetsperspektiv.

Ansvariga för målet är samtliga nämnder och bolag. Undantag är näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden och Södertörns överförmyndarnämnd. Kommunstyrelsen har en samordnande roll.

Mål 1 Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter*		936		624	468	312
KF Energianvändning i kommunala lokaler**	168	163		- 2%	-4%	-6%
KF Energianvändning i kommunala bostäder**	117	114		- 1%	- 1%	- 1%
KF Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling	31%			38%	40%	42%

* värden har ändrats pga förändrat beräkningsätt från 2019

** målvärden från 2021 och senare är ändrade pga förändrat beräkningsätt från 2021

Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter (ton CO₂)

Definition: Koldioxidutsläpp från kommunens resor och transporter. Avser resor i tjänsten (inköpt drivmedel, privat bil i tjänst och tjänsteresor). Exklusive upphandlade transporter. Antal ton/år.

Källa: KSF

Mäts: Varje år. Ej klart när resultatet är färdigt

Ansvarig: KS

Medverkar: Alla nämnder (ej NAN), Haninge Bostäder, Tornberget

Energianvändning i kommunala lokaler resp. bostäder (minskning % per år)

Definition: Energianvändning per kvadratmeter (kWh/m²) i de lokaler som ägs av kommunen, Tornberget AB och de bostäder som ägs av Haninge bostäder. Siffrorna är normalårskorrigerade. Resultaten av energieffektiviseringarna redovisas i årsredovisningen genom procentuell förändring mot tidigare värden.

Källa: Tornberget respektive Haninge Bostäder

Mäts: Varje år. Resultatet finns cirka v 9.

Ansvarig: Tornberget respektive Haninge Bostäder

Medverkar: KS, nämnderna (ej NAN)

Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%)

Definition: Antal kilogram hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning inklusive biologisk behandling dividerat med totalt antal kilogram insamlat hushållsavfall.

Källa: Kolada, U07414

Mäts: Varje år (Publiceras v 40, värden avser föregående år)

Ansvarig: SBN

Medverkar: KS, Haninge Bostäder, Tornberget

Mål 2 I Haninge ska tillväxten ske på ett hållbart sätt

Bostadsområden ska omfatta olika boendeformer och infrastruktur, parker och tillgång till kommunens service ska utvecklas i samma takt som bostäder byggs i närhet till kollektivtrafiken. En fungerande arbetsmarknad ska ge fler i arbete. Företag ska utvecklas och vara nöjda med kommunens service

Ansvariga för målet är kommunstyrelsen, näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden, Tornberget och Haninge Bostäder AB

Mål 2 Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Nybyggda och ombyggda bostäder (antal per år i genomsnitt)*	541	342		750	750	750
KF Företagsklimat enligt ÖJ, total, NKI	75	75		76	76	76
KF Förvärvsarbetande invånare 20-64 år	80,9%			82,0%	82,5%	83,0%

* *hette tidigare färdigställda bostäder*

***målvärde motsvarar länets genomsnitt respektive år*

Nybyggda och ombyggda bostäder (antal per år i genomsnitt)

Definition: Antal nybyggda bostäder som under året erhållit slutbesked. I resultatet ingår även ombyggda lokaler som blivit bostäder.

Källa: KSF

Mäts: Varje år. Resultatet finns v 20. Värdet avser föregående år.

Ansvarig: KS

Medverkar: SBN, Haninge Bostäder

Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI

Definition: Kommunrankning, enkätundersökningen Insikt, företagarnas helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövningen (skala 0-100)

Källa: Kolada, U07451

Mäts: Varje år. Publiceras i kolada v 19. Avser året tidigare.

Ansvarig: KS

Medverkar: SBN

Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%), samma som sysselsättningsgrad)

Definition: Antal förvärvsarbetande i åldern 20-64 år dividerat med antal invånare i åldern 20-64 år den 31/12. Med förvärvsarbetande avses personer med löneinkomst av anställning under november månad, och personer med inkomst av aktiv näringsverksamhet.

Källa: Kolada, N00914

Mäts: Varje år. Publiceras i kolada v 49. Avser föregående år

Ansvarig: KS

Medverkar: SN

Mål 3. I Haninge ska medborgarna vara trygga oavsett skede av livet

Medborgaren ska känna sig trygg i Haninge oavsett var i kommunen man bor, bakgrund och ålder. För att skapa trygghet ska kommunal omsorg erbjudas när behov uppstår. Insatser utformas utifrån medborgarens egna förutsättningar. Äldre har tillgång till god omsorg med bibehållet oberoende. Multisjuka, ofta äldre personer, ställer höga krav på fungerande samverkan inom kommunen och med regionen.

Ansvariga för målet är alla nämnder och bolag. Undantag är näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, Södertörns upphandlingsnämnd och Södertörns överförmyndarnämnd.

Mål 3 Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Elever i åk 5: Jag känner mig trygg i skolan*	82,8%				88,0%	88,0%
KF Trygghetsindex (lokal mätning)	1,6			1,6	1,6	1,6
KF Anmällda brott om skadegörelse per 1000 invånare	25,5	28,4		24,0	23,5	23,0

*mätning sker vartannat (jämna) år

Elever i åk 5: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)

Definition: Antal elever som angivit något av alternativen "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" som svar på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan", dividerat med det totala antalet elever som svarat på enkäten. För data på kommunnivå avser uppgifterna enbart elever i kommunala skolor.

Källa: Kolada, N15557

Mäts: Vartannat år. Publiceras i kolada v 3, 2021. Avser år 2020.

Ansvarig: GFN

Medverkar: -

Trygghetsindex (lokal mätning)

Definition: Trygghetsundersökning med 300 respondenter i 10 kommundelar, totalt 3 000 respondenter. Undersökningen mäter på lokal nivå den upplevda tryggheten och den faktiska utsattheten för brott. 33 frågor ingår i metoden som tillsammans bildar ett trygghetsindex. Index mellan 0 – 6, låga värden är bra.

Källa: Stiftelsen Tryggare

Mäts: Varje år

Ansvarig: KS

Medverkar: Alla nämnder (ej NAN, ÖFN, SUN), Haninge Bostäder, Tornberget

Anmälda brott om skadegörelse per 1000 invånare

Definition: Statistiken redovisas efter den kommun där brottet har begåtts (brottsplats). I brottskategorin brott om skadegörelse ingår "skadegörelse/grov skadegörelse/ åverkan på motorfordon (ej brand), genom brand (även motorfordon), klotter, mot stat, kommun, landsting (ej klotter), annan skadegörelse" samt "mordbrand/grov mordbrand"

Källa: Kolada, U07452

Mäts: Varje år. Publiceras i kolada v 12. Avser föregående år.

Ansvarig: KS

Medverkar: Alla nämnder (ej NAN, ÖFN, SUN), Haninge Bostäder, Tornberget

Mål 4. Haninge ska erbjuda en innovativ skola med höga förväntningar som skapar konkurrensfördelar i livet

Det är viktigt att fler elever blir behöriga till gymnasiet och därefter klarar en gymnasieexamen. Risken för att hamna i utanförskap och psykisk ohälsa minskar i en likvärdig och tillgänglig skola. Svenska för invandrare (SFI) är en viktig aspekt av integration och för att komma in på arbetsmarknaden.

Ansvariga för målet är grund- och förskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt socialnämnden.

Mål 4 Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	83,0%	86,0%		86,0%	86,0%	87,0%
KF Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor	51,7%	48,0%		53,0%	55,0%	57,0%
KF Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera	42,0%	47,0%		48,0%	50,0%	52,0%

Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)

Definition: För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem andra ämnen från grundskolan. Uppgiften avser elever i kommunala skolor i kommunen oavsett folkbokföringsort.

Källa: Kolada, N15436

Mäts: Varje år. Publiceras i kolada v 44. Värdet avser innevarande år.

Ansvarig: GFN

Medverkar: -

Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)

Definition: Antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för tre år sedan med examen inom tre år, inkl. IM dividerat med antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för tre år sedan, inkl. IM. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (t ex nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej.

Källa: Kolada, N17451

Mäts: Varje år. Publiceras i kolada v 50. Värdet avser innevarande år.

Ansvarig: GVN

Medverkar: -

Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), (%)

Definition: Etableringsuppdraget omfattar nyanlända flyktingar (20-64 år) samt nyanlända i åldern 18-19 år utan föräldrar i Sverige. Uppdraget omfattar aktiviteter under högst 24 månader där Svenska för invandrare (sfi), samhällsorientering och arbets-förberedande aktiviteter utgör olika delar. Status efter 90 dagar bland de som lämnat etableringsuppdraget. I arbete omfattas arbete utan stöd, nystartsjobb, extratjänster och arbete med stöd. I studier räknas de som studerar på den utbildning som berättigar studiemedel.

Källa: Kolada, N00973

Mäts: Varje år. Publiceras i kolada v 20, 2020. Avser 2019.

Ansvarig: SN

Medverkar: GVN

Mål 5. I Haninge ska ett attraktivt kultur- och fritidsutbud finnas

Barn och unga ska ha rätt att uppleva och utöva konst och kultur. Demokrati ska värnas och utvecklas för att långsiktigt skapa trygghet och sammanhållning. Fler möjligheter för människor att mötas spontant ska skapas.

Ansvariga för målet är kultur- och demokratinämnden och idrotts- och fritidsnämnden.

Mål 5 Indikatorer	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023
KF Andelen ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter är god	60%	66%	73%	80,0%
KF Andelen ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god	78%	79%	80%	80,0%

Andelen ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter är god (%)

Definition: Andel elever i åk 4 och 8 som svarat att det stämmer ganska bra eller stämmer helt och hållet på frågan om ”eleven upplever en god tillgång till kulturaktiviteter”.

Källa: Haninge skolenkät

Mäts: Varje år

Ansvarig: KDN

Medverkar: -

Andelen ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god (%)

Definition: Andel elever i åk 4 och 8 som svarat att det stämmer ganska bra eller stämmer helt och hållet på frågan om ”eleven upplever en god tillgång till idrottsaktiviteter”.

Källa: Haninge skolenkät

Mäts: Varje år

Ansvarig: IFN

Medverkar: -

Haninge
kommun

136 81 Haninge tel 08-606 70 00 haninge.se